Laikraksti visās pasaules malās
stīja, ka slavenais un pasakaini
gātais majors Pārkingtons septiņ-
smit viena gada vecumā miris uz
vas jachtas „Navajo", Kannā,
ancijā.

Viņa atkal dzirdēja attālo kuģa
ilpienu miglā un atģidās. Kāda
avēja viņai pretim, un viņa sa-
ata, ka bija aizsnaudusies. Viņa
irdēja slimnieku kopējas kluso
lsi: „Nu jūs varat iet mājās. Pār-
ngtona kundze. Nav iemesla ilgāk
likt. Es liku piebraukt jūsu ma-
u."

Viņa pateicās kopējai un pēkšņi
audzīja Metiju, kas gulēja vese-
ā miegā, galvu atgāzusi krēslā, uz
im noslīdējušu cepuri, un nodo-
ja: „Jānopērk Metijai jauna ce-
re. Viņa tik nelabprāt izdod nau-
, visu taupīdama māsas meitai."
na piecēlās un maigi pieskārās Me-
as rokai: „Nāc, Metij," viņa klu-
teica. „Tagad iesim mājās."

angļu valodas tulkojusi
Rita Liepa

Karstākā vieta pasaulē

Karstākā vieta pasaulē pēc Nu-
kas meteorologu biedrības ipa-
karstuma pētīšanas ekspediciju
ām, ir Obijas pilsēta Somālijā,
usa okeana piekrastē, kur tempe-
ūra ēnā sasniedz 63°. Nasradaba-
kas atrodas 4000—5000 m augstu-
nu iežogotā Lutas tuksneša malā,
strumirānā, temperātūra ēnā bie-
ir 58°. Tāda pati temperātūra at-
nēta Āzijā, Tripolitānijā. Ilgu
ku par karstāko vietu pasaulē iz-
vētā Nāves ieleja ziemeļaustrumos
Los Andželosas uz Kalifornijas
Nevadas štātu robežām, tagad ar
gstāko temperātūru 56,7° palikusi
ceturtajā vietā. Aiz tās seko
rzuka Sachāras tuksnesī ar ēnas
nperātūru 56,2°, Varglas oāze Al-
ā ar 53 un Džakobabada Ziemeļrie-
nindijā ar 52,5°. Par karstākajām
tām uz dienvidiem no ekvātora –
strālijā uc. pagaidām vēl ziņu
kst. Aukstākā vieta pasaulē vēl
nmēr ir Verchojanska, Sibirijā.
temperātūra noslīd līdz — 68°.
seko Jakutska, tāpat Sibirijā, ar
nperātūrām līdz — 62° un trešajā
tā Kanādai piederīgās Perrija sa-
v.

...r šo un to

kstura un arodnieciskās piemēro-
as ir ļoti stingra.

VĒSTULI UN 10 CENTUS nesen
ēma Vindzoras pastmeistars, On-
io štātā. Tajā bija rakstīts: „Kopš
smit gadiem es jūsu pastā allaž
pildīju savu pildāmspalvu. Par šo
kalpojumu jums labprāt būtu no-
ījis lielāku summu, ja tas šķid-
ms arī tiešām būtu bijusi tinte!"

Krustvārdu mīkla

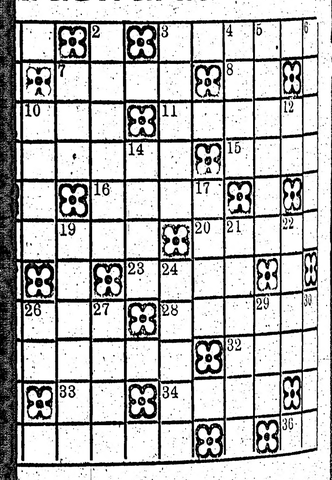

Līmeniski: 1. Satiksmes vārds. 3.
bsajūtas izpausme. 7. Sodības vie-
8. Latviešu sporta biedrība. 9.
migrācijai nepiemērota. 11. Dārg-
meņi. 13. Kādas tautas piederī-
s. 15. Zīmēt. 16. Neviltots. 18.
vietes vārds. 20. Vīrieša vārds.
Tauta. 25. Pasaku būtne. 28.
gs. 31. Latviešu gleznotājs. 32.
māt. 33. Piekrītu! 34. Sieviešu
rtas dzīvnieks. 35. Ziemeļu zeme.
Nots.

Stateniski: 1. Putns. 2. Dauzīt. 3.
emoties. 4. Galvas sega. 5. Sama-
ās. 6. Iesaiņojamais materiāls. 7.
itenis. 10. Koks. 12. Satiksmes
rds. 14. Mazas. 17. Zivis. 18.
glis. 19. Uzvedums. 21. ASV ad-
rālis. 22. Sievietes vārds. 24. Pil-
a PSRS. 26. Satiksmes vārds. 27.
avadones". 29. Latviešu kompo-
ts. 30. Steidzīgi.

NEPRIEKŠĒJĀS KRUSTVĀRDU MĪKLAS ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 2. Lazda. 7. Kipis. 8.
ra. 9. Ataka. 11. Urī. 13. Ēst. 14.
. 16. Rēna. 18. Ēras. 19. Dūraini.
Īvēt. 22. Asēt. 24. Sēt. 25. Atar
Īre. 28. Kusla. 30. Zīnāt. 31.
ele. 32. Miesa. — Stateniski: 1.
ere. 2. Lia. 3. Aste. 4. Dikt. 5.
a. 6. Brača. 10. Asfalts. 11. Ūra-
. 12. Indēt. 14. Irisi. 15. Aste.
Aut. 18. Ēna. 21. Vēzis. 23. Ēst.
25. Auti. 26. Alus. 28. Kam? 29.
a.

LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs, DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D. Printer: „Schwäb. Volksbl.", Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation: 4000. Published twice weekly. Editorial office: Günzburg/Do., Dominikus-Zimmermann-Str. 2

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 47 (152)
Piektdien, 1948. g. 18. jūnijā

Iznāk otrdienās un piektdienās. Izdevējs: BALK uzdevumā Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa. Atbildīgais redaktors: K. Rabāces vietn. A. Liepa, redaktori: Z. Bārda, M. Čulītis, H. Mindenbergs, A. Smits. Adrese: Günzburg-Do.; red.: Dominikus-Zimmermannstr. 2 (tālr. 50), apg.: Marktpl. 25 (t. 84), spiest: Bgm.-Landmann.-Pl. 7 (t. 92)

Posieties dziesmu svētkiem Fišbachā

Paziņots naudas reformas termiņš un plāns vācu vadītājiem darbiniekiem

Šveices prese reformu apzīmē par beigām pūlēm panākt Vācijas vienību

Tlešā sagatavošanās vācu valūtas reformai, liekas, tagad pabeigta. Francijas ārlietu ministrs Bido trešdienas pēcpusdienā nacionālās sapulces debašu laikā paskaidroja, ka franču valdība piekritusi valūtas reformas reālizēšanai savā joslā Vācijā vienlaicīgi ar reformu apvienotajā angļu-amerikāņu joslā. Apvienotās joslas kontroles pārvalde, pēc Hamburgas radiofona informācijas, trešdien paziņojusi administratīvās padomes virsdirektoram Dr. Pinderam un saimniecības padomes vadītājiem darbiniekiem valūtas reformas reālizēšanas termiņu līdz ar plānu saturu. Pēc AFP ziņām, franču militārgubernātors ģenerālis Kenigs tomēr esot lūdzis reformas reālizēšanu vēl atlikt, ko aģentūra izskaidro ar vēlēšanos vēlreiz mēģināt panākt vienošanos par naudas reformu visu četru joslu mērogā. Krievu licencētais Berlīnes laikraksts „Tägliche Rundschau" savukārt brīdina, ka padomju iestādes ievadīs pretrīcību separātas rietumjoslu naudas reformas gadījumā.

BBC un dažu citu raidītāju trešdienas informāciju par Bido paziņojumu naudas reformas lietā daži vācu raidītāji ceturtdienas rītā apzīmēja „vēl par pilnībā neapstiprinātu". Apvienotās joslas vācu saimniecības padomes aprindas par kontrolpārvaldes paziņoto reformas plānu izteikušās, ka tas visumā viņu vēlējumus apmierinot un liekoties nodrošinām naudas sistēmas pārkārtojumu gludu norisi. Par nodokļu reformas tehnisko pusi, kas saistāma ar valūtas reformu, vēl turpinoties sarunas. Vakar un šodien turpinājās saimniecības padomes plenārsēdes naudas un nodokļu reformas jautājumos.

Dienvidbādenes finanču ministrs otrdien paziņoja, ka Vācijas franču joslā nodibināta finanču iestāde, kas kārtošot kreditu vajadzības pēc notikušās valūtas reformas. Pie apvienotās joslas saimniecības iestādēm pastāvoša zinātnieku komisija brīdinājusi iestādes no iesnējamām deflācijas briesmām pēc reformas, ievērojot iedzīvotāju vispārējo nabadzību un lielo patēriņa preču pieprasījumu. Nevarot rēķināties ar pirktspēju lielāku uzlabošanos. Pret investējamā kapitāla trūkumu minētā komisija ieteic cīnīties ar kredita iespēju nodrošināšanu. Īpaši krediti būtu jānodrošina dzīvokļu būvniecībai, lauksaimniecībai un satiksmei.

Ķelnes pilsētas virsdirektors Dr. Suts presei devis neoficiālus paskaidrojumus par naudas sistēmas pārkārtošanas pirmā posma sagaidāmo norisi. Apmaiņa, paredzams, notikšot kādā svētdienā. Iepriekšējā ceturtdienā radiofonos paziņotu okupācijas iestāžu noteikto valūtas reformas spēkā stāšanās termiņu. Nākošajā dienā iestādēm, kam uzdos reformas reālizēšanu, būtu izdalītas instrukcijas, domājams, vienādas visās joslās. Naudas apmaiņa notiktu svētdienā, pie kam katram iedzīvotājam zināmu summu apmainītu attiecībā 1 pret 1. Apmaiņa būtu jāveic tikai šai vienā dienā, lai mazinātu iespēju kādam saņemt izmaksu vairākas reizes.

Frankfurtes pārtikas iestādes izsūtījušas apkārtrakstu pilsētu lielvecākiem, landrātiem un pārtikas pārvaldēm provincē, kurā norāda uz naudas apmaiņas kārtību. Apkārtrakstā, starp citu, teikts, ka tādi personības dokumenti, kas nav izdoti kādā no trim rietumu joslām, ir nederīgi naudas saņemšanai. Arī personas, kas nav pārtikas kartīšu saņēmēju skaitā, piemēram, asociāli elementi, kas nekur nestrādā, jauno naudu nevar saņemt. Kartīšu izdales vietām darbs un personāls jāiedala tā, lai visu naudas apmaiņu varētu paveikt vienā dienā. Apmaiņas laikā iestādes jāapsarga policijai. Pēc naudas izmaksas personības dokumentos iekniebs caurumu. Reizē katrai ģimenes vienībai laikam izsniegs izpildīšanai īpašu aptaujas lapu.

DPD no Frankfurtes ziņo, ka summas, kas pirms valūtas reformas būs iemaksātas ar pasta pārvedumiem, pēc reformas neapmainīšot jaunajā naudā. No reformas termiņa paziņošanas līdz pašas reformas dienai pasta pārvedumus vispār pārtrauks. Šinī starplaikā būs iespējams vecās naudas summas iemaksāt ar t. s. „maksājamo karti", pārvešanai uz saņēmēja konta.

Šveices laikraksts „Neue Züricher Zeitung" gaidāmo valūtas reformu Rietumvācijā nosauc par beigām visām pūlēm panākt Vācijas vienību. Varbūt jau visā drizumā tai būs „smagākas politiskās sekas nekā Jaltas lēmumam par vācu zemju nodošanu Polijai aiz Oderas-Neises līnijas." Liekoties, ka arī tas „mazais cerību stariņš" par eventuālu saprašanos ar Padomju Savienību pēc reformas tagad pamazām zūdot. Drīzāk jāpienem, ka Maskava ies savrupceļu, aizbildinoties ar Vācijas pilnīgu sadalīšanu, kurā vainojamas rietumu demokratijas.

Kamēr rietumjoslas sabiedroto un vācu iestādes intensīvi turpināja sagatavot visu valūtas reformas reālizēšanas brīdim, padomju iestādes, cik noprotams, gatavo kādu pretrīcību. Jau pieminētajā „Tägliche Rundschau" rakstā norādīts, ka šai pretrīcībai no padomju puses būšot uzdevums neitrālizēt visas launās sekas, kādas šāds rietumvalstu separāts solis varētu radīt padomju joslas nokārtotajā saimniecībā. Pozitīvi rezultāti, kas nāktu par labu visai vācu tautai, esot panākami tikai uz visu četru joslu bazes. Cik zināms, padomju iestādes sevišķi grib nodrošināties pret vecu vācu naudas zīmju noplūšanu uz Berlīni un savu joslu pēc tam, kad tās rietumjoslās būs pasludinātas par nederīgām.

Labi informētas aprindas Parīzē izsakās, ka Francijas valsts prezidents Oriols, sarunā ar kādu amerikāņu pārstāvi, privāti izteicies par saprašanos ar Padomju Savienību Vācijas jautājumā. Ja to neizdosies panākt, krievi rietumnieku nostāju izmantos par „vēju savām propagandas zēģelēm".

SL, TZ

Bavārijas latviešu apgabala dziesmu dienās Fišbachā 26. un 27. jūnijā piedalīsies 20 koru ar apm. 850 dziedātājiem, programmā 20 dziesmas. Bez kopkoru koncerta 27. jūnijā, 26. un 27. jūnijā Valkas un Fišbachas nometnē notiks arī teātra izrādes, mākslas un jaunamatniecības izstāde, rakstnieku pēcpusdiena un sargu rotas parāde. Dziesmu dienu rīko Bavārijas apgabala latviešu komiteja, un tā veltīta pirmo latviešu dziesmu svētku 75 gadu atcerei. Rakstu par dziesmu svētku sagatavošanas darbiem sniedzam 3 lappusē.

Pēdējās ziņas par valūtas reformu

BBC raidītājs vakar pl. 14 sniedza vācu ziņu aģentūras DPD informāciju, ka valūtas reforma stāšoties spēkā svētdien, 20. jūnijā, kad vācu bankas sākšot izmaksāt iedzīvotājiem jauno naudu. Reformas sīkākos noteikumus publicēšot šodien. Pirmajā gājienā uz katru iedzīvotāju izmaksāšot 40 marku, bet pēc tam otrā gājienā vēl 20 marku. Vecā nauda būšot likumīgs maksāšanas līdzeklis līdz svētdienai, bet arī nākamajā nedēlā vēl būšot iespējams neapmainīto naudu iemaksāt bankās.

BBC

Kongress nevar vienoties par palīdzības apmēriem Eiropai

ASV senāts otrdien ar 64 pret 15 balsīm nolēma Maršala plāna pirmā posma kopsummu, 6.126 miljardus dolaru, sadalīt uz 12 mēnešiem, līdz ar to noraidot tautas pārstāvju nama lēmumu par šīs summas „izstiešanu" uz 15 mēnešiem, kas nozīmētu palīdzības programmas saīsaurināšanu. Līdzšinējās summas izlietotas galvenokārt kviešu, kokvilnas un ogļu iegādei Maršala plāna valstīm Eiropā un Ķīnai. ASV valdības nodoms ir pastiprināt izvedumu kontroli, lai novērstu palīdzības sūtījumu nonākšanu padomju ietekmētās valstīs aiz „dzelzs aizkara".

Pēc vakardienas radio ziņām, tautas pārstāvju nams pēc senāta lēmuma jau paguvis apspriest jautājumu vēlreiz un noraidījis senāta viedokli, pastāvot pie sava lēmuma — ASV palīdzību Eiropas valstīm saīsaurināt. Abu kongresa palātu viedokļi tagad būs jāsaskaņo īpašai komisijai, ko vada senāta līdzekļu piešķiršanas komisijas priekšsēdis.

ASV atomenerģijas komisijas priekšsēdis Lilientals otrdien prasīja anulēt senāta izdarīto svītrojumu atomenerģijas pētīšanai atvēlētajās summās, jo šāda līdzekļu apcirpšana apdraudot visu pētījumu programmu. No nākošā saimniecības gadā, kas sākas 1. jūlijā, paredzētajām summām senāts nosvītroja 48 miljonus dolaru.

Drošības padome nelaiž padomju novērotājus Palestīnā

ASV UN LIELBRITANIJAS SASKAŅOTA POLITIKA TUVAJOS AUSTRUMOS

UN Drošības padomē trešdien notika debates par krievu prasību ielaist Palestīnā padomju novērotājus, kas piedalītos arī pamiera noteikumu pārraudzīšanā. Gromiko bija iesniedzis prasību par pieciem krievu pārstāvjiem. Nobalsošanā prasība noraidīta.

Grāfs Bernadots pašreiz uzturas Kairo, kur viņš piedalās arābu līgas konferencē. Tajā pārstāvēti visu piecu arābu valstu ģenerālštābu vadītāji. Kā BBC speciālkorespondents ziņo, arābi laikam pieprasīs Palestīnā tādu valsts iekārtu, kas līdzīga Šveicei, kur kantoni apvienojušies centrālajā valdībā. Kairo runā, ka arābi nekādā gadījumā nepievienosies tādam izkārtojumam, kur paredzēta Palestīnas dalīšana.

Izraēlas pārstāvis Telavivā savukārt deklarējis, ka viņa valdība noraidīs priekšlikumus, kurps nebūs paredzēta žīdu nea kariga valsts.

Izraēlas valdība otrdien izsludinājusi darba dienestu visiem viriešiem līdz 55 gadiem un sievietēm līdz 50 g. Viņiem būs jāstrādā lauksaimniecības darbos. Žīdu organizācija Irgun Zvai Leumi paziņojusi, ka Izraelā tā darbosies kā politiska partija ar nosaukumu „Žīdu brīvības kustība", bet ārzemēs turpinās pastāvēt kā slepena militāra organizācija.

ASV ārlietu ministrs Maršals vakar preses konferencē izteicās, ka Savienotās Valstis un Lielbritanija vienojušās saskaņot savu ārpolitiku Tuvajos austrumos. Bez tam viņš deklarēja, ka Vašingtona noraida Sīrijas un Ēģiptes pieteikto Palestīnas blokādi.

Pēdējās telegrammas vēstī, ka arābi un žīdi izteikuši gatavību piedalīties apspriedēs Rodosas salā. Grāfs Bernadots tās vēlas nolikt uz 21. jūniju.

BBC

Izjukusi Berlīnes komandantūras sēde

KRIEVI SLĒDZ SATIKSMI PĀR ELBU UN NOGRIEŽ BERLĪNI NO ĀRPASAULES

Berlīnes komandantūras sēde, kas bija paredzēta 10. jūnijā, notika vakar. Toreiz to atlika ģen. Kotikova „neveselības" dēļ, bet arī sareiz krievu komandants nebija ieradies, un viņu pārstāvēja plkv. Jeļizarovs. Rietumu joslu pārstāvji norādīja, ka padomju iestāžu nākojumu dēl nenosūtīti stāv 116 vagoni ar pakām. Nepamatota ir arī krievu prasība nodot sūtījumus tikai viņu sektora pasta kantoros. Uz to plkv. Jeļizarovs atbildēja, ka saiņi jāvirza caur padomju joslu un tāpēc tie jānodod Berlīnes padomju sektorā. Britu pārstāvis brigadieris Bensons pārmeta krievu okupācijas iestādēm, ka tās saimnieciski izolē Berlīni, lai gan šāda rīcība ir krasā pretrunā ar Potsdamas vienošanos. „Jūsu izturēšanās," izsaucās Bensons, „ir pilnīgi pretēja jūsu „papagaiļu" saucieniem pēc vienības".

Atspēkojot krievu pārmetumus par Berlīnes izlaupīšanu, ASV pārstāvis plkv. Haulejs norādīja, ka Padomju Savienība saņēmusi četrreiz vairāk preču no rietumu joslām nekā tur ievedusi. Bija jau pagājušas 15 stundas kopš sēdes sākuma, kad plkv. Haulejs piecēlās un, aizbildinoties ar nogurumu, atstāja apspriežu telpas. Drīz pēc tam viņam sekoja plkv. Jeļizarovs. Arī šajā Berlīnes komandantu sēdē nav panākta vienošanās nevienā punktā.

Kopš trim dienām uz sliežu ceļiem stāv 250 vagonu ar Rūras oglēm Berlīnes rietumu sektoriem. Krievi tos nelaiž tālāk tāpēc, ka „vagoni esot par daudz nolietoti", lai gan, pēc angļu paskaidrojumiem, šie paši vagoni visu laiku bija derīgi. Pēdējā laikā slēgti arī vairāki robežpārejas punkti starp angļu un krievu joslu, jo satiksme caur tiem bijusi „pārāk niecīga". Vislielākās neērtības angļiem tomēr sagādājis Elbas tilta „remonts" pie Magdeburgas. Satiksme pār to kopš otrdienas slēgta uz 6 nedēlām. Lai gan 9 km attālumā atrodas otrs tilts, padomju iestādes to nelauj izmantot un liek braukt 27 km lielu līkumu. Bet tai vietā tilta nav, kāpēc visiem braucējiem jāceļas pār Elbu ar prāmi, kas spēj uzņemt tikai 6 automašīnas vai 2 autobusus.

Otrdien pārceltīes paguva tikai 80 mašīnas, kad pl. 10. satiksmi pēkšņi slēdza. Ar šo brīdi Berlīne praktiski bija pilnīgi nogriezta no ārpasaules. Trešdien krieviem uzreiz „ievajadzējās" dabūt pāri Elbai savas karaspēka vienības ar lielgabaliem, kāpēc pārējiem braucējiem nebija nekādu izredžu turpināt ceļu. Gaidīja arī kāds angļu bataljons, kam vajadzēja nokļūt Berlīnē. BBC korespondents ziņo, ka visā apkārtnē bijis liels karaspēka un automašīnu sablīvējums. Krievu patruļas nepārtraukti braukājušas pa ceļiem un raudzījušās, vai kāds nemēģina novirzīties no noteiktā maršruta. Prāmja vācu pārzinis iekasējis no katra angļa par zirga pārcelšanu RM 1,50 vai 1 cigareti.

30. jūnijā Donavas Kuģniecības konference

Padomju Savienība piesūtījusi Vašingtonai notu, kurā paziņots, ka tā ar mieru piedalīties Donavas kuģniecības konferencē, kas nolikta uz 30. jūniju. Notā tālāk deklarēts, ka Maskava nav ar mieru piešķirt šai sanāksmē Austrijai balss tiesības. Par konferences sanākšanas vietu bija izraudzīta, Dienvidslavijas galvaspilsēta Belgrade. Tā kā dienvidslavi „nav paguvuši sagatavoties, lai uzņemtu delegātus", sanāksmei būs jāizvēlas cita Donavas valstu pilsēta. ASV pastāv uz to, lai Austriju konferencē pielaiž vismaz par novērotāju.

BBC

ASV nocietinās Alasku

Savienoto Valstu tautas pārstāvju nama budžeta komisija nolēmusi piešķirt Alaskas nocietināšanai 485 milj. dolaru, lai tur varētu izbūvēt flotes un aviācijas atbalsta punktus. Valsts aizsardzības ministrija šim tālajam ASV īpašumam nopietnu ievērību sāka veltīt kopš tā laika, kad pag. karā japāņi ieņēma Atu salu Aleutu archipelāgā un apdraudēja Alasku. Alaska nākotnē var izrādīties par vienu no svarīgākajiem locekļiem starpkontinentālajā gaisa satiksmē. Bet vēl lielāka nozīme tai būs kara gadījumā. Izmantojot Alaskas aerodromus, smagie bumbveži varēs sasniegt jebkuru vietu Sibirijā. Ievērojot šos motivus, prezidents Trūmens ierosināja Alaskai piešķirt štata tiesības. Bet, kā Newsweek raksta, neatrisināta palikusi kāda cita svarīga problēma — cilvēki, jo Alaska vēl aizvien ir viena no visretāk apdzīvotām zemēm.

BBC

Angļi atjaunos tirdzniecīskas sarunas ar krieviem

Anglijas tirdzniecības ministrs Vilsons šinīs dienas izteicies, ka vistuvākā laikā atjaunos sarunas ar krieviem par jaunu tirdzniecības līgumu. Padomju Savienībai jau iesniegti saraksti par rūpniecības ražojumiem, kādus angļi būtu ar mieru piedāvāt.

Īslaicīgu tirdzniecības līgumu ar krieviem angļi parakstīja pag. gada decembrī un saņēma no Padomju Savienības 750.000 to spēkbarības. Tā bija tikai piektā daļa no tā, ko savā laikā Anglijai piegādāja Kanāda. Bet arī šo līgumu toreiz parakstīja tikai pēc ilgākām sarunām, kas bija sākušās pag. gada martā un jūlijā draudēja pavisam izjukt. Šobrīd angļus interesē galvenokārt Padomju Savienības kviesi un cita labība, bet krievus rūpniecības izstrādājumi un mašīnas.

BBC

Tirdzniecības līgumi ar Rietumvāciju

Frankfurtē, kā ziņo, pašreiz notiek sarunas par tirdzniecības līguma parakstīšanu ar Somiju. Paredzams, ka revidēs līdzšinējo līgumu ar Norvēģiju un ievadīs apspriedes ar Kinu, kas izteikusi gatavību apmainīties precēm ar apvienoto amerikāņu un angļu joslu. Par zināmu panākumu Rietumvācijas saimnieciskās dzīves atjaunošanā var uzskatīt nule parakstīto tirdzniecības līgumu ar Beneluksa valstīm — Beļģiju un Luksemburgu. Apvienotajā joslā tās ievedīs preces par 84 milj. dolaru, galvenokārt pārtikas līdzekļus, bet izvedīs ķīmikālijas un mērinstrumentus par 75 milj. dolaru.

„Džo ir lāga zēns, bet politbiroja gūsteknis", saka Trumens

Vienā no savām vēlēšanu propagandas runām prezidents Trumens Oregonas štatā pagājušā nedēļā izteicās, ka Josifs Stalins nevarot pilnīgi noteikt savu rīcību, bet esot atkarīgs no politbiroja. „Potsdamā es loti labi sadraudzējos ar Stalinu," teica Trumens. „Es veco Džo loti labi ieredzu. Viņš ir jauks zēns, bet diemžēl politbiroja gūsteknis. Viņš norunā vienošanās, ko nespēj pildīt, jo politbirojs to nelauj." Šie Trumena izteikumi radījuši lielu pārsteigumu Vašingtonas diplomātu aprindās, ieskaitot daudzus paša Trumena lietpratējus un padomniekus. Vispārējais diplomātu uzskats ir gluži pretējs: ka Padomju Savienību dirigē politbirojs, bet politbiroju — Stalins.

NYHT

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 47 (152) 1948. g. 18. jūnijā

Ar autora parakstu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

KAS KAVĒJIS LATVIEŠU NACIONĀLĀS PADOMES SASAUKŠANU

INTERVIJA AR LATVIEŠU CENTRĀLĀS KOMITEJAS PRIEKŠSĒDI H. KLARKU

Savā laikā LCK priekšsēdis publicēja uzaicinājumu organizācijām paziņot līdz 1. jūnijam savus delegātus Latviešu Nacionālā Padomē. Minētais termiņš pagāja, bet 3. jūnija sēdē LCK konstatēja, ka visas ieinteresētās organizācijas aicinājumam nav sekojušas un nav nosakāms, kad varētu notikt pirmā LNP sanāksme. Arī LOA prezidijs 5. jūnija sēdē atzina, ka kavēšanās ar LNP sanāksmi nav pieļaujama. Šai sakarībā „Latvija" lūdza LCK priekšsēdim H. Klarkam informāciju par vairākiem jautājumiem.

Jautājums: Kādas organizācijas līdz 1. jūnijam nav paziņojušas savus delegātus LNP?

Atbilde: Pareizticīgo un katoļu baznīca, Baltijas universitāte un karavīru organizācijas. Sevišķi svarīga ir karavīru organizāciju atbilde, jo, kā zināms, tās ir trešais lielākais kodols LNP. Plkv. Janums Daugavas Vanagu delegātus solīja paziņot 2. jūnijā, kad viņiem bija paredzama sanāksme angļu joslā. Pēc saņemtās informācijas, šāda sanāksme notikusi Hallendorfā, bet līdz 14. jūnijam man par to nebija nekādu ziņu. 6. jūnijā savu delegātu (vienu) pieteica Lāčplēša kara ordeņa kavalieru biedrība, trūkst tātad vēl 11, jo, pēc LCP Vircburgas sesijā pieņemta lēmuma karavīriem LNP ir pavisam 12 pārstāvju.

Vispār, LNP agrāk novarēja sanākt tāpēc, ka organizācijām vajadzēja dot pietiekami daudz laika, lai tās varētu ievēlēt delegātus tik svarīgam institūtam, kāds ir Latviešu Nacionālā Padome. Sevišķi bija jāievēro ārpus Vācijas dzīvojošo latviešu intereses. Jau tuvākajā nākotnē esmu aicinājis karavīru, LCP un Latvijas CP pārstāvjus, lai varētu vienoties par termiņu pirmajai LNP sanāksmei.

No „ārzemniekiem" savu delegātu ir ieteikusi vienīgi Rietumkanādas latviešu biedrība „Imantā".

Jautājums: Vai ārpus Vācijas dzīvojošo latviešu delegātiem būs personīgi jāierodas LNP sanāksmēs, ļoti tie varēs pilnvarot par pārstāvjiem tādas personas, kas atrodas Vācijā?

Atbilde: Par to būs jāizšķiras pašai Latviešu Nacionālajai Padomei. Toreiz, kad Vircburgas sesijā pieņēma LNP statūtus, debatēts gan tika, bet nekas konkrēts netika izlemts.

Jautājums: Vai gaidāmā valūtas reforma neradīs nepārvaramus šķēršļus mūsu organizāciju darbā, jo var gadīties, ka delegātiem nebūs līdzekļu, lai segtu ceļa izdevumus?

Atbilde: Tiesa, valūtas reforma var radīt grūti pārvaramus šķēršļus ne vien latviešu organizāciju darbībā, bet ietekmēt arī visu mūsu trimdinieku dzīvi. Man tomēr liekas, ka LNP pirmo sanāksmi tas nedrīkstētu traucēt.

Jautājums: Pēdējā laikā presē daudz polemizē par Latvijas satversmi. Kāds ir LCK viedoklis šai jautājumā?

Atbilde: Pēc mana ieskata, diskusija par Latvijas satversmi nav LCK lieta, jo Centrālā komiteja ir tikai izpildu organs. Latvijas satversmes iztirzāšana ir sarežģīts jautājums, par ko lieciņa dažādie viedokļi, kas izpaužas H. Vītola, prof. A. Švābes un sūtņa J. Feldmaņa rakstos. Vai šobrīd polemika par šādām problēmām vajadzīga, tas ir cits jautājums. Tikai pēc sabiedrībā un presē jau ievaditām domu izmaiņām par Latvijas satversmi LCK nolēma lūgt juristu un sabiedriskos darbiniekus izteikties šai šķietami sarežģītajā jautājumā, lai gūtu vispusīgu ieskatu.

B. Kiselis

112.000 iecelotāju Kanādā

Kanādas kolonizācijas sabiedrības pārstāvji kādā konferencē par darba jautājumiem deva paskaidrojumus par to 112.000 iecelotāju sadalīšanos, kurus šogad paredzēts uzņemt Kanādā. Tas būs lielākais imigrantu skaits viena gada laikā kopš 1928. gada. Pēc tautībām visi imigranti sadalīsoties šādi: 60% poļu un ukraiņu, 20% žīdu, 20% baltiešu. Kanādiešu radinieku — iecelotāju skaits būšot ap 30.000, DP arī ap 30.000, bez tam 40.000 britu un 10.000 holandiešu.

Solījumi doti

SŪTŅA J. FELDMAŅA INFORMĀCIJA NO ŽENEVAS

Latviešu pārstāvim PCIRO galvenajā mītnē Ženevā sūtnim J. Feldmanim bijusi gara saruna ar PC IRO ģenerālsekretāru V. Taku. Pārrunās skartas aktuālas DP problēmas, visvairāk uztura jautājums. Noskaidrojies, ka bēgļu uztura devu samazinājumi devuši ietaupījumu ap 38 milj. dolaru. Galvenā mītne, saņemot daudzus ziņojumus par uztura pasliktināšanos, arī pievienojoties stāvokļa uzlabošanai, kaut tajā gadījumā saduras divi viedokļi — taupība un humānitāte. Virsroku guvis humānitātes princips, un ģenerālsekretārs Taks apliecinājis, ka drīzumā uzturu uzlabošot. Angļu joslas militārā valdība tomēr nevēloties, ka bēgļu uzturs pārsniegtu vācu civilistu devas. Arī IRO veselības daļa ievākusi plašus materiālus par nepieciešamību steidzami uzlabot DP uztura devas.

Sarunā ar ģenerālsekretāru sūtnis pieskāries arī nacionālo grupu sadarbībai. IRO sadarbību atbalsta.

Nometņu dzīve

LCK informācijas nozare uzaicina grāmatu, laikrakstu un biletenu izdevējus piesūtīt brīveksemplārus Huvēra institūta bibliotēkai: The Hoover Institute and Library, Latvian Section. Stanford University, California, USA.

PROF. J. VĪTOLA fondā ieplūdušas jau ievērojamas iemaksas. Rakstnieks Jānis Jaunsudrabiņš fondam ziedojis RM. 500.—, ar vēlējumu izlietot šo summu balvas piešķiršanai.

LĪBEKĀ tīfa epidēmija samazinās, paziņojusi vācu ārstu komisija. Noskaidrojies, ka epidēmija sākusi izplatīties no kādas pienotavas, kuras īpašnieka ģimenē konstatēts pirmais saslimšanas gadījums. Šoreiz neiespējami apvainot DP, kā tas notika Neietingā.

RM. 4200.— ziedojumu invalīdu aprūpei LKPP kasē iemaksājusi Gēstachtas latviešu amatnieku savienība. LKPP ziedojumu izlietos invalīdu arodu apmācībai, kas ir viena no vissteidzamākajām vajadzībām.

TĪBINGENAS universitātes medicīnas fakultātes zobārstniecības nodaļu šogad beidza Biruta Brīvkalne, Dzintra Drille un Ida Minajeva, bet pie pēdējiem valsts eksāmeņiem pašreiz strādā Nora Andrejeva un Edīte Vēvere.

BAMBERGĀ, braucot ar amerikāņu „džīpu", negadījumu cietis tautietis Rozenbergs. Viņš ievietots slimnīcā, mašīna smagi bojāta.

LATVIEŠU OGLRAČU sarīkojumā Trazegnē, Beļģijā, ieņemts 2500 fr. Šīs summas lielākā daļa domāta kara invalīdu aprūpei Vācijā. Sarīkojumā ieradās sūtnis Dr. M. Valters ar kundzi. Mūsu ogļračus Beļģijā nesen apmeklēja arī pasaules YMCAs pārstāvis K. Dzirkalis.

Daudz darba pašu labā

„Ne runāt par darbiem, bet pašiem klūt darba darītājiem," teica DPACCS komandieris kapt. Bels, atklājot Šlezvigas-Holšteinas un Hamburgas apgabala latviešu komitejas locekļu un nometņu vadītāju kārtējo sanāksmi 10. jūnijā Eitīnā. Arī daudzi latviešu pārstāvji sanāksmē uzsvēra, ka mūsu tautiešu interešu aizstāvēšanai angļu iestādēs vajadzīga lielāka aktivitāte. „Savas maizes pelnīšana nedrīkst būt pirmā vietā, jo tagad mums vairāk kā jebkad jāstrādā savas tautas labā," teica pulkv. R. Osis.

No apgabala pēdējā gadā izceļojuši ap 10 000 latviešu, tomēr līdzšinējā darba spēka izvietošanas akcija nav uzskatāma par plānveidīgu tālāko emigrāciju. Nākošajās dienās angļu joslā atkal ieradīsies Beļģijas komiteja, kuras uzdevums ir savervēt 15.000 strādnieku ogļraktuvēm. Iepriekšējā reizē šajā akcijā pieteicās tikai 56 latvieši. Sagaida ierodamies arī Kanādas komisiju, lai slēgtu līgumus ar 5000 ģimenēm par darbiem lauksaimniecībā. Joprojām turpinās reģistrācija izceļošanai uz Angliju. Jau 7 mēnešus Ventorfas transitnometnē dzīvo DP, ko savā laikā saistīja darbiem Anglijā kopā ar ģimenes locekļiem. Viņus nepieņem darbos arī citās zemēs, jo indeka kartītēs iespiests attiecīgs angļu zīmogs. Tagad visi šie cilvēki var lūgt DPACCS izsniegt jaunu DP indeka kartīti vai arī vecajā svītrot iezīmogojumu.

Liels satraukums tautiešos ir par nometņu pārvietošanu, kas vēl vienmēr turpinās. Kāda latviešu nometne iesniegusi lūgumu pat Anglijas parlamentāriešiem, jo pārgrozības ievērojami skar mūsu nacionālās kopības intereses. Arī vispārējais veselības stāvoklis nometnēs tieši pēdējā gadā kļuvis ļoti kritisks. Sanāksmē noskaidrojās, ka darbu varēs turpināt Lībekas latviešu slimnīca, jo izdievies pieaicināt nepieciešamo darbinieku skaitu.

Viens pats štats spēj uznemt 9000 DP ģimeņu

Čikagā nesen notikusi iecelotāju protektīvās līgas sanāksme, kurā runājis līgas un Čikagas DP komitejas loceklis Stīvensens. Stīvensens norādījis, ka septiņos štatos — Aiovā, Minesotā, Nebraskā, Ziemeldakotā, Dienviddakotā un Viskonsinā — nodibinātas oficiālas DP komisijas jaunu iecelotāju uznemšanai. Nujorkas, Nūdžersijas, Nūhempširas, Rietumvirdžinijas, Mičiganas, Misūri, Kolorado un Montanas štats apsverot līdzīgu komisiju radīšanu. Viskonsinas komisija veicot pētījumus, kur vislabāk iecelotājus novietot. Aiovas štats esot noskaidrojis, ka tur esot dzīvokļu 8975 ģimeņu uzņemšanai laukos, bet 1450 ģimenes uzņemšot turienes amerikāņi. Kentūkijas štats spējot 2 gados uzņemt 34 000 pers.

Jauna arodskola

Neiburgā pie Donavas šajās dienās darbību sāka IRO sestā arodskola amerikāņu joslā. Atklāšanās aktā 10. jūnijā daudzo viesu vidū bija IRO arodskolu dir. Stivarts, apgabala direktora vietn. Brovns, aprūpes daļas vad. E. Faite, Augsburgas APO priekšnieks kapt. Fredžers, un apgabala arodskolu pārzine Ailvorde. Skolas uzdevums sagatavot amatu pratējus nozarēm, kādās emigrācijas darbu akcijās visvairāk pieprasa. Skolas direktors ir latvietis Alberts Linde un inspektors inž. E. Paegle. Apmācības sāktas mūrniekiem, sedliniekiem un šuvējām. Par mūrniekiem mācās arī 5 latvieši. Visvairāk audzēkņu ir šuvēju kursos (40), to vidū 12 latvietes. Tuvākā nākotnē paredzams noorganizēt apmācības arī tekstilkrāsotājiem, atslēdzniekiem, būvgaldniekiem un kurpniekiem. Kursu ilgums 3 mēneši. Audzēkņus uzņem no IRO 5. apgabala visām DP nometnēm. Skolas adrese: (13b) Neuburg/Do. Vocational IRO Training School.

A. Bu.

Daži pētījumi par dzīves procesa norisēm

ANDREJA GRAUDA VĒSTULE NO ANGLIJAS

Lietpratēju atzinumi šinī jautājumā nav vienbalsīgi. Kanon Doils, Šerloka Holmsa garīgais tēvs, principiālu motīvu dēļ respektē vienīgi detektīvus un par policiju atklāti vipsnā. Šo pašu ceļu iet arī viņa epigonis kriminālromānu lielfabrikants Volless. Pavisam cita dzīves uztvere turpretim ir vecmeistaram Dikensam. Viņa simpatijas noteikti sveras uz policijas pusi — pat tik svarīgu sabiedrisku notikumu kā ledijas Dedlokas noslēpuma atrisināšanu viņš uztic seržantam. Citiem vārdiem, lai šajās pretrunās rastu skaidrību, nepieciešami jauni un eksakti pētījumi.

Angļu policijas laipnība ir tikpat leģendāra kā plkv. Laurensa piedzīvojumi arabu zemēs. Lai tas nebūtu vienīgi kails apgalvojums, atstāstīšu kādu patiesu notikumu. No Vācijas iebraukušais DP, pārdzīvodams sākuma perioda naudas grūtības, nelielas pilsētiņas galvenā ielā pāris reižu veikli noliecas, lai paceltu cigarešu galiņus. Angļu policista vērīgā acs to tomēr ir pamanījusi. Viņš paņem DP kungu aiz rokas, ieved to tuvākā tabakas veikalinā, uzdāvina viņam 10 cigaretes un tad brīdinoši pakrata pirkstu:

„Savā zemē jūs droši vien tā nedarījāt, nedarāt arī še."

Šim gadījumam varam pievienot vēl kādu citu. Reiz, nokavējuma dēļ, es pats kārtoju obligātās ārzemnieku reģistrācijas formālitātes policijas iecirknī — parasti gan to izdara hoteļa ierēdņi. Kad nu vajadzēja parakstīt reģistrācijas kartīti, es lepni pabīdīju sāņus apmeklētājiem nolikto „kroņa" spalvu un tvēru kabatā pēc savas pildāmspalvas. Kā vienmēr tādās reizēs, tajā nebija tintes. Redzēdams manu neērto stāvokli un manu nepatiku pret publisko spalvu, policists, ne mirkli nešaubīdamies, uzticēja man savu personīgo „Biro". Tas ir cigārveidīgs daikts, kas maksā apm. 2 mārciņas. Tas pildāms tikai veikalos, pie kam ar vienu pildījumu pietiek vairākiem mēnešiem. Cik zināms, tad „Biro" mērķis ir izkonkurēt līdzšinējā tipa pildāmspalvas.

Kādā izdevīgā brīdī, kad mēs, vairāki Eiropas brīvprātīgie strādnieki, bijām atraisījuši sava darba biedra — angļa stīvo mēli, mums gadījās ieminēties arī par policiju. Anglis brīdi domāja un tad mūs pamācīja:

„Ja, ja, tas viss ir taisnība, angļu policijas laipnība un pacietība ir neizmērojama. Bet neaizmirstat, tā tomēr ir policija. Kaut gan es neko neesmu nogrēkojies, es instinktīvi turos no tās pēc iespējas tālu un jums varu ieteikt to pašu, sevišķi vēl tādēļ, ka jūs esat ārzemnieki."

Tāds jau nu ir ārzemnieku likteņis. Tā tas bija mūsu pašu mājās, tā tas ir Vācijā un gluži tas pats laikam ir arī še — ārzemnieki vienmēr izskatās pēc tādiem, kuriem vajadzīga stingrāka uzraudzība kā pašu ļaudīm, kaut gan mums šķiet, ka šinī jautājumā parasti dūmu ir daudz vairāk kā uguns. Bet neliegsim, bez sava gruzduma jau nu neiztiek un alimentu prāvas nebūt nav vienīgās, kur figurē ārzemju strādnieki.

Angļu policisti parasti ir gara auguma vīri. Ar kiverēm galvā viņi izskatās vēl garāki. Ja lietus dienās policists uzvelk savu īso apmetni, tad manās acīs viņš izliekas mazliet mefistofelisks. Tāds vismaz bija tas, kurš kādā pēcpusdienā ieradās mūsu hoteļa kancelejā.

„Labu pēcpusdienu, džentlmeņi!" viņš, ūdeni no uzmetņa purinādams, jautri sauca. „Lot nelāgs laiks šodien! Vai es vēlētos tasi tējas? Protams, kurš cilvēks šādā laikā atteiksies no karstas tējas! Daudz paldies, lieliska tēja, patiešām lieliska tēja! Bet sakiet, lūdzu, vai jūsu hostelī nedzīvo kāds vīrs, vārdā Piters, kurš kopā ar divi draugiem aizvakar ir bijis pilsētā?"

Mums ir vairāki Pēteri, bet darba grāmata, kur ierakstītas ne vien visas nostrādātās stundas, bet arī brīvdienas, atļauj hoteļa administrācijai itin viegli vienu no viņiem izvēlēties. Nemaz nejauzdams, ka virs viņa galvas savilkušies diezgan šaubīga izskata mākoņi, zēns jautri svilpodams ierodas kancelejā.

„Vai jūs aizvakar kopā ar divi draugiem bijāt pilsētā?" policists viņam nelauj pat elpu atvilkt.

„Biju," jautātais valsirdīgi atbild.

„Vai jūs bijāt Smesa krodziņā?" — „Jā". — „Pēc tam jūs pārgājāt uz Dženkinsa krodziņu?" — „Jā." — „Tur jūs gribējat pirkt pudeli džina, bet jums to nepārdeva?" — „Jā". — „Vienu pudeli jūs jau bijāt nopircis Brauna kunga veikalā, un tā jums visu laiku bija kabatā?" — „Jā". — „Mājās ejot jūs kopā ar saviem draugiem ceļmalā šo pudeli izdzērāt?" — „Jā."

„Kur jūs likāt tukšo pudeli?"

„Tukšo pudeli? To krāmu es vienkārši aizsviedu."

„Vai jūs pudeli aizsviedāt pats, jeb vai to izdarīja kāds no jūsu draugiem?"

„Es pats."

„Tā ļoti pateicos par valsirdību. Es ceru, ka tas jūsu sodu mīkstinās. Jūs pudeli bijiet nevis vienkārši aizsviedis, bet gan to nosviedis uz ceļa. Iedomājieties pats, ja tai būtu uzbraucis virsū divstāvu autobuss un ja pudeles dēļ notiktu katastrofa! Tas ir smags pārkāpums, ļoti smags."

Neveiklajam džina pudeles sviedējam vēlāk bija jāmaksā neliels naudas sods, bet kā Vollesa, tā arī Kanan Doila varoņu slava manās acīs sāka stipri bālēt. Pēc tam, kad pudele bija uz ceļa atrasta, mūsu policists tikai viņam zināmā veidā pusotrās dienās bija savācis tik daudz materiālu, ka varēja ierasties tieši pie vainīgā. Jūs varbūt teiksit, ka Šerloks Holms to pašu būtu panācis mierīgi sēdot uz dīvāna, kircinot Dr. Vatsonu un kūpinot pīpi? Es šaubos, vai pie tagadējām tabakas cenām viņam tas izdotos. Volless savukārt būtu ļāvis autobusam uz pudeles uzbraukt, tad saprecinātu slepenpolicistu ar kādu no katastrofā ievainotām pasažierēm un vispār izvērstu lietu tik plaši, ka bez sevišķas UN sēdes neiztiktu un tur, protams, viss beigtos ar kādu iepriekš neparedzamu veto.

Vispār, angļu policija dažreiz zina krietni vairāk, kā vienam otram tas patiktos. Mazs piemērs. Kādā no Eiropas strādnieku hosteļiem konstatēta ļoti nepatīkama lieta — naudas zudība. Pret vienu personu vērsās nopietnas aizdomas un policists to rūpīgi pratina. Bet atbildes ir tik veiklas, ka, neko nepanācis, policists aiziet. Jau liekas, ka naudas zudības noslēpums ir palicis neatrisināts. Otrā rītā policists ierodas atkal un pratināšanu atjauno. Viņš veselu stundu pacietīgi klausās veiklās atbildes un tikai tad, kad pratināmais jau jūtas pilnīgi drošs, pēkšņi izšauj savu pārsteiguma zalvi:

„Mīļais draugs, es jau desmit gadus strādāju savā amatā, bet tik traku melošanu vēl neesmu dzirdējis. Pirmkārt, jūs jau Vācijā esat divi reizes sodīts par zādzībām un otrkārt . . ."

Ko policists būtu teicis otrkārt, tas nav zināms, jo vainīgais uzskatīja par prātīgāku steigšus atzīties. Tiesa viņam piespriesto sodu nosacīti atlaida, uzliekot par pienākumu nozagto naudu atmaksāt 1 mēneša laikā.

Protams, ne jau nu visi gadījumi beidzas tik jauni, gadās arī smiekli tiesai. Divi Eiropas strādnieku kārtas cilvēki spēlē kārtis, sastrīdas, iznāk tāda maza grūstīšanās, un cietušais žigli vien aizsteidzas uz iecirkni, lai tur izsūdzētu savas bēdas. Dežurējošais policijas ierēdnis viņa prātus ātri atvēsina:

„To, ka jūs esat spēlējuši kārtis uz naudu, to jūs man varējāt neteikt, jo tas aizliegts kā jūsu hostelī, tā vispār Anglijā. Es iešu jums labvēlīgāko ceļu — es par to paziņošu vienīgi jūsu hoteļa direktoram. Tas, ka jums ieplēsti svārki, mani neinteresē, jo es neesmu drēbnieks. Bet ja jūs ar to otru spēlmani nevarat saprasties, tad ņemat taču to lietu pavisam nopietni. Tad, kad viens no jums būs nosists, es zināšu, ko ar otru darīt."

Ir vēl daži analogi gadījumi, bet mēs baidāmies lasītājam apnikt. Tomēr ir kaut kas tāds, kas noticis jāpastāsta.

Ballē hoteļa puišiem ir liela piekrišana. Tik liela, ka daži izklaidīgākie angļu jaunieši sāk draudēt un lamāties. Ir zināmas aizdomas, ka nākamā ballē dejas frontē zaudējušie varētu no runām pāriet uz darbiem, kāpēc hoteļa direktors laikus par to zino iecirknim un dejas notiek policijas klātienē. Iepriekšējās balles varoņus tas daudz neietekmē — atkal atskan pa sulīgi rupjam un naidīgam vārdam. Policisti izliekas tos nedzirdam, un vienā otrā sirdī jau krājas rūgtums, ka no gaidītās aizstāvības nekas neiznāks. Dažas dienas vēlāk šejienes laikraksts tomēr publicē īsu paziņojumu, ka par huligānisku izturēšanos pret ārzemniekiem tādas un tādas personas sodītas ar 2 nedēļu cietuma sodu. Laikraksta numuru uz hosteli atvedis, policijas ierēdnis lepni paskaidro: „Ja aizstāvība patiesi kādam vajadzīga, tad nav iedomājams, ka pie angļu policijas tas to neatrastu."

Anglijā, jūnija sākumā.

Andrējs Grauds

Vēstules redakcijai

P. Balodis, Harvikā

VIENS DARBS, BET DAŽĀDS ATALGOJUMS

Esmu viens no pirmajiem ārzemju ogļračiem Anglijā. Protams, ka pirmos arī izvietoja labākās raktuvēs. Visus paredzētos treniņu laikus esmu aizvadījis ar uzviju, taču solīto algas pielikumu gaidu velti. Domāju, ka tā pamatā ir angļu noskaņojums pret ārzemniekiem. Angļus šajā ziņā var iedalīt 2 grupās. Lielākā ir tā grupa, kas mūs neierēdz un pat saka, ka esam vāciešu draugi. Daudz mazāk ir to cilvēku, kas mūs aizstāv, darot to ar lielu sirsnību.

Strādāju tieši kopā ar 1 angli. Darbs mums abiem vienāds, bet viņš nedēļā saņem 4 mārciņas vairāk nekā es. Ierados pēc paskaidrojumiem pie mūsu darba vaditāja — ārzemnieku labvēļa. Viņš slavēja latviešu darbu un atcerējās, cik gardi ēdis Latvijas eksporta beikonu un sviestu, bet man palīdzēt gan nevarot. Lai ejot pie direktora. Aizgāju arī. Tas teica, ka iepriekšējā nedēļā bijusi strādnieku apspriede un 70% strādnieku draudējuši ar streiku, ja ārzemniekus atalgojuma ziņā pielīdzinās angļiem. „Es taču dažu ārzemnieku dēļ nevaru slēgt visu uzņēmumu!" izsaucās direktors. Mūsu saruna beidzās tā, ka direktors ieteica pie lielākas algas tikt ar virsstundām un akorddarbiem.

Mūsu atalgojums mazāks nekā angļiem, taču apģērbušies esam daudz labāk nekā viņi.

Prof. Dr. P. Starcs, Hersbrukā

PĀRPRATUMU NOVĒRŠANAI

„Latvijas" 11. jūnija n-rā nepilnīgi atreferēti mani izteicieni Frankfurtē. Nekādus speciāli Erlangenas latviešu studentiem domātus pārmetumus neesmu izteicis. Es tikai teicu, ka studentu konferences laikā Erlangenā, kur piedalījās dažādu augstskolu latviešu studentu pārstāvji, bija redzams, ka dažas studentes sākušas smēķēt. Ievērojot šo nožēlojamo parādību, es atgādināju, ka Latvijā studenšu smēķēšana nebija novērojama un par smēķēšanu studentēm draudēja izslēgšana no organizācijām. Atrodu, ka arī svešumā mums nav nekādas vajadzības atkāpties no šīs tradicionālās latviskās dzīves stājas.

Cīņa ap D

Sākti priekš

VĒSTULE

DP likumprojekts, kā jau pieņemts ASV senātā un tauti ieskaitot. Tagad abi likt

The New York Times u York Herald Tribune jau 2 ierietoja rakstus, kas iztirz ošajos senāta soļus tās pa nas sēdē. New York Post 2 numurā par to pašu ziņoja komas korespondents Olivers Pilan. The N. Y. Post īpaš ūdu tautības, tāpat arī, a ebīdāmi ebreji un līdz šim katras izdevības iestājās P uzņemšanas likumprojektie laikraksts domā tagad?

Olivers Pailats ziņo, ka s liberālā grupa ar sen. Smitu, ta revidētu DP likumproje ešlaiņu ielaižamo vidū A ropas ždus, kas bēg no rēl vajāšanām pēc kara beigām

Likums aprobežo imigrāci ļāmās pārvietotas perso tstāšanos nometnēs līdz 194 decembrim. Smita grozījums miņu pagarinātu līdz 1947. aprīlim, jo 1946. g. Vācijā ūdi, kas bēga no vajāšanām Pret to cēla iebildumus Reverkombs. Reverkombs a ka imigrantu vairākumam lauksaimniekiem. Senātors pierādīt, ka žīdu DP vidū maz lauksaimnieku."

„Ar dienvidu demokratu atbalstu Reverkombs panāca menējošā noteikuma pieņ ka pusei no imigrantiem jā zemēm, kas anektētas. Tas ka tie būs baltieši un poļi sās Polijas austrumu apga

Mēģinot izspēlēt katoļus p testantiem žīdu interešu la lats piezīmē: „Protestantu dala nāk no Baltijas zem nav taisnība attiecībā uz šiem, red.). Reverkomba n vērsās pret katoļu un žīdu citām zemēm . . ."

„New York Herald Tribun nija izdevumā sniedz kores no Vašingtonas, kas apgalv informētiem avotiem res DP likumā visiem 15.000 žīd ropas DP nometnēs, izņem 14 līdz 15.000, padarīs nei imigrēt uz Savienotām Vals

„Likums prasa, ka 100 200.000 pārvietotām person ielaidīs, jābūt tādiem, kas Baltijas zemēm, kuras Krievija, t. i., no Igaunijas, Lietuvas un Austrumpolijas

„Informēti ierēdņi arī aiz celsies grūtības noteikumu trīs vīru komisijai būs pi ļaut instrukcijas un ziņot sam, bet viņiem nebūs tiesī par ielaižamo DP izvēli un novietošanu. Šie informāto gribētu redzēt autoritāti vie dinātora rokās." Šis uzska nesaskan ar informāciju n avotiem. Saskaņā ar to DP aizstāvji taisni apsveic komisiju, ar ko ir dota zin rantija, ka lēmumi būs obj tos nediktēs vairs zinām viskas grupas, kam ir lie spaids un lielāki līdzekļi.

Arī The New York Tim nija izdevumā bargi kritiz DP likumu, nosaucot to iev par „nožēlojamu". Stratona projekta humānitārie prin atmestiī. Pēc 18 mēnešu de ieteikumu plūdiem no valdī nicām un arodbiedrību v senāts varējis uzlabot Rev projektu tikai vienā ziņā, jot ielaižamo skaitu uz 200. kums, kāds tas tagad ir, dod priekšroku vienai grup tām otrai — baltiešiem pie procenti no vizām (kaut mazāk par 25% no DP) . .

Ievadraksts tāpat prote noteikumiem, ka 50 pro lauksaimniekiem un ka tikai tie DP, kas dzīvo pirms 1945. g. 22. decemb saka laikraksts, „ir spēri žīdu tautības pārvietotām (18 procentiem no kopsum Eiropā ir cietuši visvairāk

The Free Press Detroitā nosauc senāta DP liku krāpšanu un sliktu joku.

Visvairāk savu kritiku u ietos iemeslus izteic New 4. jūnija ievadrakstā, kam kums: „Kauns senātam". Savienoto Valstu senātam ākatrām senātoram, kas rakstīt DP likumu, kas pa tās tā, it kā to būtu sace ders. Likums nepārprotam ninē Hitlera pirmos upur dus. Tas liek arī saprast, DP nav gluži tās šķiras mēs vēlētos redzēt Ameri tori gluži labi zina, ka tika žiem ir zināšanas lauksai Un tomēr viņi pastāvēja rusei no DP jābūt lau kiem."

Cīņa ap DP likumu ASV

Sākti priekšdarbi DP uzņemšanai

VĒSTULE LATVIJAI NO ŅUJORKAS

DP likumprojekts, kā jau ziņots, pieņemts ASV senātā un tautas vietnieku namā. Tagad abi likumi vēl jāsaskaņo.

The New York Times un New York Herald Tribune jau 2. jūnijā ievietoja rakstus, kas iztirzāja paredzamos senāta soļus tās pašas dienas sēdē. New York Post 2. jūnija numurā par to pašu ziņoja Vašingtonas korespondents Olivers Pailats (Pilat). The N. Y. Post īpašnieki ir žīdu tautības, tāpat arī galvenie līdzstrādnieki un līdz šim tas pie katras izdevības iestājās par DP uzņemšanas likumprojektiem. Kā laikraksts domā tagad?

Olivars Pailats ziņo, ka senātoru liberālā grupa ar sen. Smitu cīnījās, lai revidētu DP likumprojektu, un iekļautu ielaižamo vidū Austrumeiropas žīdus, kas bēg no reliģiskām vajāšanām pēc kara beigām. . . .

„Likums aprobežo imigrācijai pielaižamas pārvietotas personas ar iestāšanos nometnēs līdz 1945. g. 22. decembrim. Smita grozījums šo termiņu pagarinātu līdz 1947. g. 21. aprīlim, jo 1946. g. Vācijā ieplūda žīdi, kas bēga no vajāšanām Polijā. Pret to cēla iebildumus senātors Reverkombs. Reverkombs arī teica, ka imigrantu vairākumam jābūt lauksaimniekiem. Senātors piemirsa pieminēt, ka žīdu DP vidū ir ļoti maz lauksaimnieku."

„Ar dienvidu demokratu senātoru atbalstu Reverkombs panāca diskriminējošā noteikuma pieņemšanu, ka pusei no imigrantiem jānāk no zemēm, kas anektētas. Tas nozīmē, ka tie būs baltieši un poļi no bijušās Polijas austrumu apgabaliem."

Mēģinot izspēlēt katoļus pret protestantiem žīdu interesēs labā, Pailats piezīmē: „Protestantu lielākā daļa nāk no Baltijas zemēm (kas nav taisnība attiecībā uz lietuviešiem, red.). Reverkomba noteikums vēršas pret katoļu un žīdu DP no citām zemēm . . ."

New York Herald Tribune 4. jūnija izdevumā sniedz korespondenci no Vašingtonas, kas apgalvo: „Pēc informētiem avotiem restrikcijas DP likumā visiem 15.000 žīdiem Eiropas DP nometnēs, izņemot kādus 14 līdz 15.000, padarīs neiespējami imigrēt uz Savienotām Valstīm . . ."

„Likums prasa, ka 100.000 no 200.000 pārvietotām personām, ko ielaidīs, jābūt tādiem, kas nāk no Baltijas zemēm, kuras anektēja Krievija, t. i., no Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Austrumpolijas . . ."

„Informēti ierēdņi arī aizrāda, ka celsies grūtības noteikumu dēļ, ka trīs vīru komisijai būs pienākums izdot instrukcijas un ziņot kongresam, bet viņiem nebūs tiesības lemt par ielaižamo DP izvēli un par viņu novietošanu. Šie informātori labāk gribētu redzēt autoritāti viena koordinātora rokās." Šis uzskats tomēr nesaskan ar informāciju no citiem avotiem. Saskaņā ar to kristīgo DP aizstāvji taisni apsveic trīju vīru komisiju, ar ko ir dota zināma garantija, ka lēmumi būs objektīvi un tos nediktēs vairs zināmas atsevišķas grupas, kam ir lielāks iespaids un lielāki līdzekļi.

Arī The New York Times 4. jūnija izdevumā bargi kritizē senāta DP likumu, nosaucot to ievadrakstā par „nožēlojamu". Stratona likumprojekta humānitārie principi esot atmesti. Pēc 18 mēnešu debašu un ieteikumu plūdiem no valdības, baznīcām un arodbiedrību vadoņiem, senāts varējis uzlabot Reverkomba projektu tikai vienā ziņā, dubultojot ielaižamo skaitu uz 200.000. „Likums, kāds tas tagad ir, nežēlīgi dod priekšroku vienai grupai iepretim otrai — baltiešiem piešķirti 50 procenti no vīzām (kaut arī to ir mazāk par 25% no DP) . . ."

Ievadraksts tāpat protestē pret noteikumiem, ka 50 proc. jābūt lauksaimniekiem un ka ielaižami tikai tie DP, kas dzīvo nometnēs pirms 1945. g. 22. decembra. „Šis," saka laikraksts, „ir spēriens sejā žīdu tautības pārvietotām personām (18 procentiem no kopsummas), kas Eiropā ir cietuši visvairāk . . ."

The Free Press Detroitā 4. jūnijā nosauc senāta DP likumu par krāpšanu un sliktu joku.

Visvairāk savu kritiku un kritikas īstos iemeslus izteic New York Post 4. jūnija ievadrakstā, kam ir nosaukums: „Kauns senātam". „Kauns Savienoto Valstu senātam! Kauns ikkatram senātoram, kas palīdzējis rakstīt DP likumu, kas pa daļai lasās tā, it kā to būtu sacerējis Hitlers. Likums nepārprotami diskriminē Hitlera pirmos upurus — žīdus. Tas liek arī saprast, ka katoļu DP nav gluži tās šķiras laudis, ko mēs vēlētos redzēt Amerikā. Senātori gluži labi zina, ka tikai 17% no žīdiem ir zināšanas lauksaimniecībā. Un tomēr viņi pastāvēja uz to, ka pusei no DP jābūt lauksaimniekiem, un ka ielaižami tikai tie DP, kas pirms 1945. g. 22. decembra dzīvojuši Vācijā, Austrijā vai Itālijā. Tas nozīmē, ka tie būs baltieši un poļi no bijušās Polijas austrumu apgabaliem."

The New York Times 4. jūnijā sniedz sepciālziņojumu par katoļu konferenci Minesotā, kas veltīta bēgļu novietošanas problēmai. Tanī piedalījās dažādu tautību pārstāvji, arī protestanti, štāba gubernātors Jongdals (Youngdahl), kas pats ir luterticīgs, un „Latvian Relief, Inc." direktors Harijs Lielnors, atkārtoti uzstādamies ar priekšlikumiem latviešu bēgļu labā. Viņš arī ievēlēts redakcijas komisijā. Konferencē, ko sasauca „National Catholic Resettlement Council", apsprieda plānus par pārvietoto personu novietošanu Minesotas, Jovas, Dakotas un Viskonsīnas štātos. Konference griezās pie minēto štātu garīdzniekiem palīdzēt atrast patvērumu un darbu ielaižamiem DP. Izredzes tos novietot štātu piensaimniecības farmās esot lieliskas. Mācītājs Džons O. Gredijs no „National Conference of Catholic Charities" Vašingtonā, „slavēja luterāņu baznīcas ziemeļrietumos lielisko darbu pārvietoto personu labā". „Luterāņi izdarījuši krietnu darbu, nodrošinot sabiedrības simpatijas pārvietoto personu apgādes labā," viņš teica. „Mēs (katoļi) vēlētos, ka mūsu puiņi līdzinātos viņu pūlēm . . ." Arī „Resettlement Council" priekšsēdis Svenstroms izteicies par bēgļu novietošanas iespējām optimistiski.

Tas pats laikraksts 6. jūnijā ziņo, ka par jaundibinātās Lutheran World Federation Imigration Service sekretāru, kura mājoklis atradīsies Ženevā, un kas pārzinās bēgļu — luterāņu pārvietošanu, iecelts Dr. Stevarts Hermens. „New York Herald Tribune" savukārt ziņo, ka Amerikas pilsoņu komitejā tās priekšsēdis Herimens asi kritizējis senāta pieņemto likumu par DP uzņemšanu ASV, jo tas diskriminējot katoļus un žīdus. Pēc tā paša laikraksta aprēķina, ja iebraukšanas vīzas dotu proporcionāli DP skaitām nometnēs, tad Savienotās Valstis varētu iecelot 46.000 baltiešu, 50.000 žīdu, 84.000 poļu un 13.000 ukraiņu.

Ka „The New York Times" 11. jūnijā ziņo, tautas vietnieku namā, apspriežot likumprojektu par DP uzņemšanu, vairāki deputāti asi uzbrukuši pārvietotām personām, kas esot „Eiropas atkritumi, kriminālisti" utt., bet citi tos aizstāvējuši, saucot par „vislabāko cilvēku materiālu".

No šiem ziņojumiem redzams, ka katoļi un protestanti bēgļu jautājumā sirsnīgi sadarbojas. Tāpēc var cerēt, ka zināmā virziena spēkiem ASV, neizdosies izspēlēt katoļus un protestantus vienu pret otru. Bez tam jēdziens „svešas varas anektētās zemes", bez Baltijas valstīm iekļauj arī Austrumpoliju, no kurienes nāk liela poļu bēgļu daļa. Bet poļi un lietuvieši, kā zināms, nav protestanti, bet katoļi. Tāpēc mēģinājums diskriminēt baltiešus, kas it kā esot tikai protestanti, ir nevietā. Acīmredzamais nodoms sakūdīt pret tiem katoļus laikam neizdosies, jo no drošiem avotiem zināms, ka katoļi protestantiem savās konferencēs un novietošanos plānos izstiepuši draudzīgu un palīdzīgu roku. Rezultāti parādīsies tad, kad pēc DP likuma pieņemšanas še sāks plašākā mērā un lielākā skaitā ierasties Eiropas kristīgie bēgļi.

Ņujorkā, jūnijā.

R. Siliņš.

Baltieši nezina, kas ir „Take it easy"

Komūnistu aģenti Austrālijā turpina nepamatotus apvainojumus tur nodarbinātiem baltiešiem, kaut austrāliešu valdība jau nodeklarējusi savas aizstāvības tiesības baltiešiem. Austrāliešu laikraksts „The Sun" raksta par bij. IRO ierēdni Vīnē V. C. Kilingu, kas pašreiz atrodas Jaunzēlandē un izteicies, ka baltieši vācu okupācijas laikā bijuši ļoti pasīvi, bet tagad esot aktīvi savu nacistisko sakaru attaisnošanai. Jau baltiešu DP labais (!) veselības stāvoklis pierādot, ka viņi nacistu laikā nebūt neesot smagi cietuši. Majors A. Kerčavs, baltiešu nometnes komandants Bonegilā, uz šiem uzbrukumiem atbildēja: „Man nav svarīgi, ko Jaunzēlandē kāds runā par baltiešiem. Esmu lepns izpildīt savus pienākumus pret šiem lieliski attīstītajiem ļaudīm."

Austrālijas imigrācijas ministrs Kalvels izteicies, ka viss, ko prasa no bēgļiem, ir — griba strādāt un krietns raksturs. Dr. R. Kroslejs, kas Bonegilas nometnē vada angļu valodas kursus 800 baltiešiem, laikrakstam „The Sun" paskaidrojis, ka baltieši esot atjautīgi un čakli, ar augstu nacionālas kultūras līmeni. Savāda gan viniem liekoties austrāliešu paraša „take it easy" (uzņem to viegli), jo baltieši pieraduši pārvarēt grūtības ar sīkstu pretestību.

„MELNO" VALSTĪBĀ

GĪSENES DARBAVĪRU DZĪVE

Vienīgi laiks izmainījies, citādi viss tāpat kā pirms gada: rītos biezputra, pusdienās steiga, margarīna kā mālu, brūnas muguras un pieci dolari. Jā, lūk — Gīsene! Taisni jābrīnās, cik daudz par viņu zina tie, kas šeit nav, un cik lieli neziņas ir paši Gīsenes „melnie".

Gads dzīskrējis kā lielīgs gailis, pametot pa dažai krāšņai vai noplukušai spalvai. Gluži tā tas ir ar mūsu dienām, — te dubļi bez mēra, te putekļi kā migla, un pa vidam arī dienas, kas ripo kā dzītarains kamoliņš. Vīri un zēni strādā. Līdzās sirmiem matiem ir jauns puisis. Te ārsts, te drēbnieks, mācītājs. Te ir draudzība, sadarbība, vienošanās. Ne runas, bet darbs rada kopību. Neapnīk, kā dažbrīd mēdz teikt par darāmo, jo amerikāņiem raibu raibās mantas. Laista benzīnu, šķiro bikses, izkrauj pelu slazdus, nokrauj kalašas, skaita nažus. Gadās darbi ar tādu tempu, ka sviedri straumēm tek pa strādātāju mugurām, bet ir arī dienas, kad jāvēlas, lai laiks būtu akordeons, kuru var sabīdīt kopā.

Kā visur, arī Gīsenē strādātāji nāk un iet. Pelēko dienu rūpēs par patstāvīgu rītdienu aizbrauc dažs draugs pāri lielajiem ūdeņiem — no darba jaunā darba. Daudz jaunu seju. Tekoši ūdeņi patīkami, un arī mums ar jaunajiem jaunas izdarības. „Waldsiedlungu", kur ir mūsu nometne, ne pazīt vairs nevar. Kur pērn pagalmos vijās staipekņi, sīki krūmiņi un lodāja kirzakas, tur šodien ir tīkami celiņi, salātu un redīsu lauki, puķes — rakstu rakstiem. Protams, ka mums ir savs dārznieks. Un kur vēl paliek brīvs laukums, to sporta instruktors okupējis ar visādiem rīkiem — grūžamiem, sitamiem, groziem, tīkliem, mietiem — pat zirgu pakaviem. Vakaros skan viņa nometne un darbavīru saucieni atbalsojas tālu aiz nometnes. Daudziem ir tik jaukas balsis, ka kopā radies Gīsenes darba vienību vīru koris un dubultkvartets. Visiem patīk brašas dziesmas, bet nupat kāda Augsburgas meiča teica, ka ne tikai dziesmas vien, bet puiši arī . . .

Dzīvojam kā maza amerikāņi: labi paēduši, ir savs dolars, par kuru nav jābaidās reformas dēļ, un uzkūpinām par „ami" cigaretei. Ar tabaku gan tagad sliktāk. Taču sapņus par savu zemi vērpjam tāpat kā visi mēs svešumā, un ticam zvaigžņainajam karogam, kas plīvo pār mūsu nometni.

Eri. Sa.

Padomju Savienība grib izbūvēt varenāko gaisa floti pasaulē

Padomju Savienība patlaban steidz izveidot pasaules lielāko strūklas dzinēju gaisa floti, raksta „Daily Mail" speciālkorespondents aviācijas jautājumos. Padomju Savienībai esot jau vairāki simti kara lidmašīnu ar strūklas dzinējiem un to produkciju nepārtraukti kāpina. Iznīcinātāju vien esot ap 500. Ierindas vai eksperimentālā dienestā esot pavisam ap 12 dažādu tipu strūklas dzinēju. Sevišķa interese rietumvalstu lietpratējiem ir par kādu smago četrmotoru bumbvedi un vienvietīgu eksperimentāllidmašīnu. Bumbvedis esot lietošanā jau veselu gadu. Tas ir ar pilnīgi jaunu konstrukciju, lido 720 km stundā un spēj pārvadāt 2 tonnas bumbu. Šis tips pirmo reizi redzēts padomju aviācijas dienā pag. gada 3. augustā. ASV ir četri dažādi četrmotoru strūklas bumbveži, bet Anglijai nav neviena. Vienmotorīgā eksperimentāllidmašīna pirmo reizi redzēta virs Maskavas 1. maija svinībās. Kāds krievu radio komentātors minējis, ka tās ātrums ir tuvu skaņas ātrumam. Ierindas dienestā esot trīs dažādi strūklas iznīcinātāji ar strūklas dzinējiem. Viens no tiem esot tieša amerikāņu „Thunderjet" kopija. Tāpat krievu inženieri esot nokopējuši vācu BMW un Juno turbolidmašīnas.

Angļu lietpratēji uzskata par lielu kļūdu, ka pirms gada Padomju Savienībai pārdoti 50 Rolls-Royce strūklas motori. Lietpratēju vērtējumi par padomju aviācijas pašreizējo stiprumu svārstās starp 14.000 un 40.000 „pirmās ierindas" lidmašīnām. Padomju austrumu un rietumu gaisa flote esot viena no otras neatkarīga, un katra dibināta uz savu patstāvīgu ražošanas organizāciju. Aviācijas personāla skaits esot 600.000—700.000 vīru. Kādā ziņojumā ASV kongresam minēts, ka Padomju Savienība patlaban būvējot divpadsmit reizes vairāk lidmašīnu nekā ASV. Pēc TASS ziņām martā, padomju lidmašīnu rūpniecība kara beigās ražojusi 40.000 lidmašīnu gadā.

Amerikāņu žurnāls „Aviation Week" apgalvo, ka Padomju Savienībai jau esot strūklas dzinēju lidmašīnas, kas pārsniedz skaņas ātrumu. To atklājot kāda filma, kas kontrabandas ceļā izgādāta no Austrumeiropas. Lidmašīna esot izveidota pēc vācu DFS 346 parauga. Par spējīgākiem krievu lidmašīnu konstruktoriem minēts Iljušins, Tupoļevs, Mikojans, Lavočkins.

DM, NYHT

Pret blokiem un izolācionismu

Krievu nedēļas laikraksts Vācijā „Posev" 13. jūnija numurā, atzīmēdams masu deportācijas Baltijas valstīs 1941. g. 14. jūnijā, ievietojis plašu rakstu, vērsdamies pret austrumtautu bēgļu savstarpēju izolēšanos un grupēšanos blokos, un norādīdams, ka ar to tiek vājināti pretkomūnistiskie spēki. Rakstā ietverts viena no krievu emigrācijas izciliem darbiniekiem, bij. Krievijas ministru prezidenta Stolipina dēla Arkadija Stolipina paziņojums, kas noskaidro krievu emigrantu ieskatus Baltijas valstu un nākotnes Krievijas attiecībās. Paziņojumā aplieciināts, ka nav ne mazāko šaubu, ka pēc komūnistiskās iekārtas nomaiņas Krievija labprātīgi atzīs, ka par Baltijas valstu iekļaušanu ar spaidiem Krievijas sastāvā nevar būt ne runa. Krievu opozicija (resp. krievu antikomūnisti rietumvalstīs) atzīstot, ka Baltijas valstu pievienošana Padomju Savienībai 1940. g. bijis varas akts un ka to neatzīšot neviena likumīga krievu valdība. Tāpat krievu opozicija atzīstot, ka Baltijas tautām esot neapstrīdamas tiesības pašām lemt par savu likteni un ka tās pašas atradīšot sadzīves veidus un ceļus ar saviem kaimiņiem vispār un ar Krievijas tautu saimi atsevišķi.

6000 izceļojuši un 600 repatriējušies

IRO galvenais štābs Bad Kisingenā ziņo, ka maijā no amerikāņu joslas uz citām zemēm izceļojušas 6000 pārvietotās personas, bet repatriējušās 600. Izceļotāji devušies galvenokārt uz Angliju. Amerikāņu joslas nometnēs palikuši vēl 290.000 DP.

Dziesmu rotas kalēji

Gatavošanās 27. jūnijam Fišbachas un Valkas nometnēs

„Pirmo vispārīgo latviešu dziesmu svētku 75 gadu atceres dziesmu diena Bavārijas apgabalā 1948. g. 27. jūnijā Fišbachas latviešu nometnē" — šādi vārdi lasāmi māksl. A. Sildega plakātā, kas izsūtīts nometnēm. „Posieties dziesmu dienai Fišbachā" — aicina trimdas laikraksti. Kā pašlaik izskatās svētku vieta, cik tālu paveikti sagatavošanas darbi, ko saka rīkotāji — to lasiet sekojošā reportāžā.

Bija 1864. gads. Šalca ozoli Zīlā kalna pakājē, un Juŗa Neikena iedvesmoti 6 koŗi ar 80 dziedātājiem iemūžināja šo gadu un pirmos latviešu dziesmu svētkus. Šodien ir smilšu klajums Vācijā, virši, barakas un tālumā Nirnbergas drupas. Bet vairāk nekā 800 dziedātāju no 20 koŗiem ar ne mazāku sajūsmu grib iemūžināt 27. jūniju. „Šeit esam izraudzījuši svētku vietu" — saka architekts A. Kreišmanis, rādot nokalni Fišbachas nometnē, kur pacelas pēc viņa meta gatavota estrāde un ik dienas vairojas klausītāju soļu skaits, nolīdzinās bedres, top ceļi un laukuma rotājumi. Svētku laukums atrodas mežmalā aiz Fišbachas teātŗa ēkas un tie cilvēki, kas pēdējās nedēļās te raka, zāģēja, sita un mērīja, bija brīvprātīgi talcinieki no Fišbachas un Valkas nometnes. Tā dziesmu dienas estrāde, gluži kā pasakā, izaugusi nemanot. —

„Mums nebija dēļu neviena metra, galdnieki darbnīcās priecājās par katru koka gabalu, bet — lūk, saulē mirdz celtne, un materiāli ir," — saka kāds vīrs ar mērkoku un zāģi. Vērīgi ieskatoties, redzams, ka estrādei apsprātīgi izmantoti baraku dēļi, kas gandrīz nebojāti, tikai sastatīti citādā kārtībā, balsta celtnes konstrukciju. Baraku galu atsevišķas daļas pat neizjauktas var sameklēt tur un citur.

Architekts A. Kreišmanis, kas studijas beidzis Vācijā, jau roku izmēģinājis estrādi projektējot aizpag. gada dziesmu svētkiem. Viņa darbs kļuvis vieglāks, jo saņemts atbalsts no vecākajiem kollēgām — arch. prof. J. Rutmaņa un svētku būvniecības nozares vadītāja arch. J. Leimaņa.

Ļoti izdevīgs estrādes novietojums skatītājiem — viņu rindas izvietotas uzkalnā, un tā praktiski nav nevienas „sliktas" vietas. Vietas nebūs numurētas, bet biļetes sadalītas pa sektoriem, pie kam pašās pirmajās rindās biļetes maksā mazāk, nekā vidū, attālāk. Tad nu svētkos arī piepildīsies teiciens par braukšanu un malšanu — pirmie nācēji savā sektorā izmeklēs „labāko" vietu, bet — „labi būs visur, skanēs visur" — smej mākslinieks A. Sildegs, viens no šobrīd visnodarbinātākajiem cilvēkiem Fišbachā.

„Esmu tikko atgriezies no koŗu pārbaudes, jūtos noguris, lūdzu piedodiet" — it kā atvainodamies saka svētku rīcības komitejas prezidija priekšsēdis prof. A. Ābele. „Koŗi strādā labi, to atzīst virsdirigenti P. Banders un A. Kalnājs, un mūsu vēlēšanās ir ik vienu koŗi vēlreiz pirms svētkiem pārbaudīt, tad sirds būs mierīga".

Sirds prof. A. Ābelem var būt mierīga arī tagad — viņa dziesmu draudze paļaujas profesora autoritātei.

Plānots un iecerēts 26. un 27. jūnijā Fišbachas un Valkas nometnēs daudz. Sarīkojumi paredzēti visdažādāko interešu laukā. — „Te jau gaidāms tikpat kā teātŗu festivāls," priecājas Ģirts Salnais, kas atbraucis no Vircburgas izkārtot turienes teātŗa viesošanos. Vircburgieši vedīs savu jaunumu — T. Zeltiņa pirmo lugu — romantisko spēli „Vilks Rigā". Redzēsim, kas uzvarēs — „Vilks Rigā", Fišbachas teātŗa „Vecais pilskungs", vai Augsburgas ansambļa „Kāds, kuŗa nav" jeb „Meitene ar raksturu". Lūk — tik plašs ir svētku lugu repertuārs. Spēlēšana notiks pa abu nometņu skatuvēm, kas tagad vareni sacensās izveidojumā. Ja „Valkai" skatītāju telpa padziļināta un ierakta zemē, iekārtots pat balkons, tad Fišbachai paplašināts spēles laukums un ierīkotas ložas! Atsevišķa baraka Fišbachā atbrīvota un izdaiļota daiļamatnieku darbu skatei. Daiļamatnieku savienības priekšsēdis E. Mercs šorciz kuŗu katru ražojumu tautās nelaidīs, bet katrs eksponāts būs apzīmēts ar savienības noteikto gatavības apliecinājumu — „marku". Rīcības komitejas vīri nemitīgi mēģina „izburt" kaut kur stiklu un citus materiālus, lai daiļamatnieku darbu izlasei būtu tiešām daiļš izskats. Nemierīgs esot filmu operātors E. Kraucs, kas Augsburgā plāno, kā filmēt visus visur dziesmu dienā.

Jo vairāk tuvojas 27. jūnijs, jo Fišbachā un Valkā vairāk aug darbīgas rūpes, kā uzņemt un izmitināt dziedātājus un viesus. Spriežot pēc pēdējā sēdē dzirdētā, būs labi. Vai veltīgi telpu pārziņi izlodājuši visas ēkas, izmērījuši un izprātojuši, cik katrā varēs pārgulēt? Bet — gulēšanas dēļ jau nu nebrauks uz dziesmu svētkiem, kaut cerības ir drošas atpūsties svaigos salmos, kā kādreiz dzimtenē, kad Rigas skolās sanāca dziesmu svētku dalībnieki aizlaist nakts stundas . . . Ēšanas lietās valda rūpīga „noslēpumainība". Dāmu pārstāves smaida — nekas nav solīts, kaut gan ziņots, lai koristi ņem līdz karotes un traukus . . .

Mucas un pudeles sapņos rādās bufešu vadītājiem — ko darīs, ja veldzes pietrūks? Ka tās tā nedrīkst notikt, liecina labas attiecības ar dzērienu darītavām.

Rakstnieki un žurnālisti nodomājuši svētku laikā Fišbachā rīkot savu satikšanos. Tēlotāju mākslas izstāde un solistu koncerti vēl top, vēl steidzas pārstāvji un pilnvarotie sarunām — kā bija solīts un kā ir. Komponists V. Bērzkalns atvelk elpu — pirmie Svētku vadoņi ieraudzījuši dienas gaismu, tāpat izkaltas dalībnieku nozīmes. Sviedrus arvien vairāk slauka finanču lietu kārtotājs K. Ziemelis — viņa svētku saules stars spīdēs tikai tad, kad biļetes būs pārdotas un sakārtoti norēķini. Skauti un gaidas cilā formas, lai sagaidītu viesus Nirnbergas stacijā, novirzītu tos tālāk pa tuvsatiksmes līnijām uz Valku vai Fišbachu. Visi abu nometņu iedzīvotāji cīnās ar bažām un lepnumu — vai izdosies un, ja izdosies, tad — lūk, to panācām kopīgām pūlēm.

Uz redzēšanos Fišbachā 27. jūnijā!

Z. Bārda.

Vācieši darbā uz Franciju

Nākošajos sešos mēnešos Bavāriju darbosies franču komisija, kas pieņēms 20.000 brīvprātīgu vāciešu darbam Francijā. Komisija, kas sāpuši darbosies Hofā, meklē laukstrādniekus, mājkalpotājas un kalnračus. Iecelotājiem paredzētas veselības un arodu pārbaudes. Pieņem personas līdz 45 g. vecas. Vācu ierēdņu algas, darba noteikumi un ... gāde pielīdzināta franču ... kiem. Pagaidām izbraukt ... pieņemtais strādnieks ... nešiem.

...šu labā

...kar mūsu nacionālās ko... ...ses. Arī vispārējais vo... ...klis nometnēs tieši pē... ...ļuvis ļoti kritisks. Sa... ...kaidrojās, ka darbu va... Lībekas latviešu slim... ...evies presaistīt nepiecie... ...ieku skaitu.

...pats štats spēj ...mt 9000 DP ...ģimeņu

...esen notikusi iecelotāju ...līgas sanāksme, ku... ...līgas un Cikagas ...s loceklis Stivensens ...norādījis, ka septiņos ...ovā, Minesotā, Nebras... ...dakotā, Dienviddakotā, ...nā — nodibinātas oficlā... ...nisijas jaunu iecelotāju ...Ņujorkas, Nūdžersijas, ..., Rietumvirdžinijas, Misūrī, Kolorado un ...ats apsvērot līdzīgu ko... ...anu. Viskonsinas komi... ...pētījumus, kur vislabāk ...novietot. Aiovas štats ...lrojis, ka tur esot dzi... ...ģimeņu uzņemšanai lau... ...0 ģimenes uzņemšot tu... ...ikāņi. Kentūkijas štats ...los uzņemt 34 000 pers.

...a arodskola

...pie Donavas šajās die... ...sāka IRO sestā arod... ...kāņu joslā. Atklāšanas ...nijā daudzo viesu vidū ...rodskolu dir. Stīvarts, ...rektora vietn. Brovns, ...as vad. E. Faite, Augs... ...O priekšnieks kapt. ...n apgabala arodskolu ...orde. Skolas uzdevums ...matu pratējus nozarēm ...ācijas darbu akcijās vis... ...rasa. Skolas direktors ir ...berts Linde un inspek... Paegle. Apmācības sāk... ...kiem, sedliniekiem un ...ar mūrniekiem mācās ...ši. Visvairāk audzēkņu ...rsos (40), to vidū 12 lat... ...ākā nākotnē paredzams ...apmācības arī tekstil... atslēdzniekiem, būv... ...un kurpniekiem. Kursu ...neši. Audzēkņus uzņem ...pgabala visām DP no... ...tolas adrese: (13b) Neu... ...pcational IRO Training A. Bu.

VĒSTULES REDAKCIJAI

...s, Harvikā
...ARBS, BET DAŽĀDS ...TALGOJUMS

...as no pirmajiem ārzem... ...n Anglijā. Protams, ka ...izvietotāja labākās raktu... ...baredzētos treniņu laikus ...līdzis ar uzviju, tačū sa... ...elikumu gaidu velti. Do... ...pamatā ir angļu noska... ...ārzemniekiem. Anglus ...r iedalīt 2 grupās. Lie... ...trupa, kas mūs neieredz ..., ka esam vāciešu drau... ...nazāk ir to cilvēku, kas ..., darot to ar lielu sirs...

...tieši kopā ar 1 angli... ...ns abiem vienāds, bet ...saņem 4 mārciņas vai... ...s. Ierados pēc paskai... ...pie mūsu darba vadītā... ...mnieku labvēļa. Viņš ...iešu darbu un atcerējās. ...lis Latvijas eksporta be... ...riestu, bet man palīdzēt ... Lai ejot pie direktora. Tas teica, ka iepriekšē... ...jusi strādnieku apspriede ...rādnieku draudējuši ar ...ārzemniekus atalgojuma ...inās angliem. „Es tāpu ...nieku dēļ nevaru slēgt ...umu!" izsaucās direk... ...saruna beidzās tā, ka di... ...ca pie lielākas algas tiki ...ām un akorddarbiem. ...lgojums mazāks nekā ...aču apģērbušies esam ... nekā viņi.

Starcs, Hersbrukā
...TUMU NOVĒRŠANAI

11. jūnija n-rā nepil... ...ēti mani izteicieni Fran... ...nometņu apvienības sē... ...us speciāli Erlangenas ...dentiem domātus pārme... ...mu izteicis. Es tikai tei... ...entu konferences laikā ...kur piedalījās dažādu ...latviešu studentu pār... ...redzams, ka dažas stī... ...šas smēķēt. Ievērojot šo ...parādību, es atgādinā... ...studenšu smēķēšana ne... ...jama un par smēķēšanu ...draudēja izslēgšana no ...m. Atrodu, ka arī sve... ...nav nekādas vajadzības ...o šīs tradicionālās lā... ...es stājas.

Mūsu mākslas dzīvības jautājums

Pārdomas latviešu gleznu skatē Augsburgā

Apskatot gleznu izstādi Augsburgā — Lettische Künstler in der Fremde, — rodas dažas atziņas, kas ierosina pārdomas par spīti vācu preses labajām atsauksmēm, par spīti tiešām ļoti augstajai izstādes kvalitātei, kur latvieši atkal apliecina, ka pēc savas dabas ir ļoti labi koloristi.

Mēs bieži savos rakstos lepojamies ar to, ka visi meklējumi gleznecībā mums sen jau aizmugurē. Vai te nav kāds pārpratums?

Mākslinieciskū personību taču vienmēr raksturo tas, ka viņš līdz sirmam vecumam vēl aizvien veidojas, aug resp. meklē jaunus ceļus, risina jaunas problēmas. Tas pats būtu attiecināms arī uz visas tautas mākslinieciskō kodolu.

Turpretim daļa mūsu gleznotāju it kā tīši lepojas ar to, ka prot noturēties zināmā akadēmiskā mērenībā, kas reizēm jūtami nebrīva no „tirgus" pieskaņas, savā ātrī iedarbīgā „smukuma" dēļ, to īsts mākslas darbs it kā lūdz: „Verstehen Sie mich, bitte, nicht so rasch!" Lai atceramies tikai Gogēna un Vangoga gleznu mistiski fascinējošo, bet lēni iedarbīgo ietekmi franču gleznecības parādē Minchenē. Tas pats jāteic arī par meistara V. Tones gleznām.

Pēc lielā meklētāja V. Purviša nāves par latviešu gleznecības trimdā lielāko personību kļuvis Valdemārs Tone — nerimtīgs meklētājs un radītājs izcils meistars, ar ko mēs varam būt lepni pret katru Vakareiropas gleznecības klasi.

Runājot par pārējo autoru darbiem valrākumam jākonstatē noteikts drosmes trūkums meklējumos. Vai veltas nav bailes meklējumu konsekvencēs pazaudēt mūsu gleznecības būtiskos pamatus, kas kvalitātīvi tiešām ir apbrīnas vērts? Vai drīzāk tas nenotiks ieejot apsīkumā, ko nenovērsami velk līdz pieticība, kas nedrīkstētu nevienam mākslinlekam būt „iekšēja nepieciešamība", arī trimdas apstākļos nē? Kur nav meklējumu, nav cīņas, nav drosmes — nav arī pamata augšanai.

Šai vietā jāpiemin pārdrošais sava ceļa gājējs un krāsainības meklētājs K. Nellis, kura darbi diemžēl nav redzēti nevienā skatē ārpus Austrijas, kur, kā nupat dzirdams, gleznotājs rokot grāvjus, lai nopelnītu iztiku sev un ģimenei, par ellas krāsām i nerunājot. Žēl arī, ka šai skatē nav reprezentēts Fridrichs Milts.

Dieva dēļ, runājot par meklējumiem nav domāts par kādiem modes „ismiem". Te ir runa tikai par šādu gleznecības attīstību, kas bīstami tuvu pievirzījusies nekritiskai pašapbrīnai, kas savā gara kustībā nenes vairs jaunas gleznecības atziņas, tīši nepadziļina izteiksmi, un var pienākt diena, kad tā kļūst sīkbiļsoniski bezdvēseliga, ikdienīška. Daži izņēmumi būs viennēr, runa ir par latviešu gleznecību trimdā kā veselumu.

Un kur ir jaunie meklētāji? Arī tādus neredzam. Vai par to tagadnes audzinātājiem nebūs reiz jādzird pārmetumi?

Mūsu kaimiņi lietuvieši un igauņi uzrāda dzīvāku, problēmām bagātāku attīstības virzienu.

Latviešu tautai un viņas mākslinieciskiem uzliktais pārbaudījums liekas cienīgi smags diezgan, lai to godam izturētu. Un taisnība J. Siliņam, ka „mums jāspēj pulsēt līdzi Eiropas gara kustībām, jāspēj dot un ņemt iespējamu daudz". Citādi mums jāizniīkst savas pašpietiecības, bet ne nevarēšanas dēļ. Trimdas laikam ieilgstot (un kas var apgalvot, ka tā nebūs?) nevarēsim „saglabāt latviešu mākslu tās senajā spožumā", ja stāvēsim uz vietas. Tai jāaug! Saglabāt var tikai augot. Un augt var tikai meklējot. Tā nav teorētizēšana. Tā ir mūsu mākslas — arī rakstu un skatuves mākslas — dzīvības problēma.

Un ja nu varam mākslā kaut ko darīt Latvijas idejas labā, tad vispirms ar m e k l ē t ā j u garu, bet ne ar dokumentētāju garu, kā to vēlas N. Strunke Zviedrijā.

Herberts Sils

Latviešu mākslas panākums

Latviešu mākslas festivals Oinhauzenā, angļu joslā, kā informē festivala iniciātors H. Skrastiņš, devis vairāk kā 200 angļu mārciņu skaidra atlikuma. Nauda, informē H. Skrastiņš, iemaksāta Latvijas sūtniecībā Londonā ar norādījumu pusi izlietot latviešu aprūpei Anglijā. Otra puse paredzēta latvju gleznu izstādes rīkošanai Londonā.

Pēc tās pašas informācijas festivala rīcības komitejas prezidents ģen. Vilsons Kanādas misijā ierosinājis domu ne vien par latvju mākslas izstādes rīkošanu arī Kanādā, bet arī par latviešu mākslinieku, pat veselu mākslinieku vienību uzņemšanu Kanādā.

Kanādas un ASV latviešiem savs laikraksts

„Brīvais Latvietis" saucas jaunais latviešu laikraksts, ko Kanādā, Edmontonā, ar 15. jūniju izdod Edmontonas latviešu biedrības „Imanta" priekšnieks K. Dobelis. Laikraksta redaktors — A. Kundrats, kas nesen Kanādā iecelts no angļu joslas Vācijā.

Ilze Škipsna

Pavasaris

Pie tālā apvāršņa tu biji apstājies
Un gaišām acīm šurpu skatījies.

Vēl baltā dūmakā tu seju tini
Un izlikies, ka manis nepazini.

Bet, skatot tālo, zilo debess plavu,
Es acu krāsu ieraudzīju tavu.

Ar saules putekli un zāles audu
Es katru tavu kluso domu jaudu.

Un tumšās naktīs, kad es negulēju,
Gar logu staigāji ar siltu vēju,

Kā mēness mirdzēji pie debess augstās,
Kā sapnis glaudi manu galvu plaukstās.

Tu tepat tuvu, tuvu rotaļājies,
Bet vēl ar dūmaku un miglu klājies.

Un tad — ar kastaņkoka ziediem sārtiem
Tu pēkšņi uzplauki pie maniem vārtiem.

Tu biji jauns un spožs kā gaišas dienas rīts —
Man elpa aizrāvās, es uzziedēju līdz!

Sapnis vasaras naktī Fišbachā

FIŠBACHAS TEĀTRA PIRMAIS DARBĪBAS GADS

— Kas gan varētu būt šis neredzētais tumšmatainais kungs? Liekas ļoti redzēts . . .

— Paga, paga . . ai, tas taču ir režisors Veics!

— Jā, nudien, Veics! Un pie mums Fišbachā!

— Ņu es saprotu. Tu laikam nemaz nezini, ka mūsu teātri spēlēšot Šekspiru un Kārlis Veics vadīs režiju.

— Dzirdēju gan. Uzvedīšot „Sapni vasaras naktī". Būšot visi aktieri aizņemti.

— Cik tad mums pavisam to aktieru ir? Būs divi duči?

— O, nē! Vairāk, vismaz trīsdesmit . . .

— Vai tu atceries, kā pagājušā gadā 1. jūlijā skatījāmies „Svētkus Skangalē"?

— Jā. Un vēlāk, vēlāk taču redzējām vēl . . .

Draudzenes Fišbachā turpina čalot par „savu" teātri, bet Kārlis Veics pa tam teātra zālē rīko aktieru spēli, aizrāda, uzmudina, stāsta. Parallēli Šekspira „Sapnim vasaras naktī", G Amols iestudē populāro amerikāņu rakstnieka P. Osborna lugu „Nāve ābelē", un Ž. Ozoliņš savā ziņā ņēmis V. Kārkliņa „Sarkanvīnu", autora jaunā pārstrādājumā. Ar šīm trijām lugām Fišbachas teātris vēlas atzīmēt savas darbības pirmo gadu. Teātra valdes priekšsēdis mākslinieks A. Sildegs, kas rūpējas arī par dekorātivo ietērpu, atzīst, ka viņa saime ar panākumiem apmierināta. Pēc „Svētkiem Skangalē" skatītāji iepazinušies ar E. Zālītes „Svešajām asinīm", redzējuši A. Deglava „Veco pilskungu" (25 izrādes!) un M. Dišleres „Ozolnieka meitu" Apceļota vai visa amerikāņu josla, dodot vairāk nekā 60 izrādes.

Jaukākie brīži? O, tādu nav trūcis! Teātrim ir sava „relikvija" — sols, ko dāvājuši cienītāji Memingenā. No turienes zāles pirmās rindas priecīgi skatītāji izņēmuši solu, ierakstījuši veltījumu un novēlējuši, lai šis sols turpmāk atrastos Fišbachas teātra pirmajā rindā, kas arī apsolīts. Teātra drāmaturģe Rūta Skujiņa, kas tulkojusi Sapni vasaras naktī un Nāvi ābelē, cer, ka abi jaunie inscenējumi pierādīs, ka profesionālie aktieri un jaunie spēki Fišbachas teātri izvirzīs mūsu labāko trimdas teātru skaitā.

Režisors G. Amols, vecākais Fišbachas skatuves gaitnieks, priecājas par „Nāvi ābelē", kur loma paredzēta arī — sunim! „Tas nekas, ka autoram suns saucas Betija. Mums tas būs Nero — tas pats dzeltenais draudziņš, ko kāds kaimiņu nometnes tautietis paņēmis līdz no Latvijas. Tagad tas kļuvis teātra mīlulis un pie īstajiem saimniekiem aiziet tikai „viesoties."

Z. B.

„VILKS RĪGĀ"

Teodora Zeltiņa lugas pirmizrāde Vircburgas latviešu teātrī

Vircburgas latviešu teātris trimdā daļēji uzņēmies t.s. eksperimentālās skatuves, jaunu talantu audzinātāja lomu, kurā ietilpst arī jaunu drāmatisku latviešu darbu pirmuzvedumi. Pēc Ģirta Salnā „Meitenes ar rakstu-ru" un Vald. Kārkliņa „Sarkanvīna" Teodora Zeltiņa „Vilks Rīgā" ir jau trešais latviešu oriģināllugas pirmuzvedums — skaitlis, ar kuru neviena cita trimdas teātra skatuve nevar lepoties. Pie tam V. Kārkliņam un T. Zeltiņam šie pirmuzvedumi ir vispār „iestājpārbaudījumi" drāmatiskajā rakstniecībā. Lai kādus trūkumus šī teātra uzvedumos konstatētu, nevajaga aizmirst šī — galveno tiesu amatieriskā — ansambļa drosmi un rosību, kas liek neveiksmes vērtēt tikai kā neveiksmes, kas rodas no trupas ierobežotajiem personāla un techniskajiem līdzekļiem, bet katru izdevušos, laimīgu epizodu liek svērt ar divkāršu svaru.

„Vilks Rīgā" nosaukts par romantisku spēli (5 ainās), kas arī visnotāl ir pareizi. Vēl pareizāk būtu bijis, ja autors tekstu būtu vēl vairāk stilizējis, izvairoties no ielēcieniem psiholoģiskos pamatojumos (tos tādā žanrā neprasa) un tieksmes paralēli pieskārties sociālas un nacionālas latviešu cīņas problēmām vēsturiskā aspektā, kas iznāk naīvi un ir tikai lieks balasts drāmatiskai intrigai. Jo raksturu luga tā nav, personām trūkst individuālitātes zīmoga. Viss tās personāžs ir teātra mūžīgie viepļi, kuŗus dzejnieki laiku pa laikam atkal sauc uz skatuves jaunā ietērpā tikpat nezūdīgās mīlestības romantikas vārdā! Tā ir masku spēle ar ļoti pazīstamām sejām. Ja autors nebūtu vietumis klupis tīri techniski — situāciju motivācijā, „Vilks Rīgā" būtu amatnieciska „zeļļa darbs"; daži trūkumi intrigas risinājumā rāda, ka autoram gluži vienkārši jāpiemācās amats: pietrūkst teksta abiem mīlētājiem, galvenokārt Adelīnai (jaunkundzei arī nevar likt runāt par savas jaunības kā veca vīna baudīšanu!), aiz matiem pievilkta motivācija — rožu atnešana Adelīnai no dārznieciības un tēva aiziešana no skatuves, lai tās ielikru ūdenī, masku balles intriga, kur daži ir maskās, daži tūdaļ rādās pazīstami u. tam. Vissmagāk jūtamais tomēr ir zeltkaļa kundzes iztrūkums pēdējā — saderināšanās ainā. Bez sievas mātes tādas lietas jau nu neļaujas izkārtoties! Liekas, šos defektus, vēl drusku galvu palauzot, autoram būtu bijis iespējams labot, jo principā drāmatiskā intriga virzās pareizi, pa kāpinājuma ceļu, bet minēto defektu dēļ it kā — grūdienveidīgi.

No otras puses: pats lugas intrigas samezgls — vilka ieskriešana Rīgā (17. g.s. epizods), apdraudot dailavas ratus, poētiskā sākuma ieskaņa pie Rīgas vārtiem, posmiem ļoti tīrā un skaistā valoda, dialogu savstarpējā proporcija, labs (arī teātrāli) un jestrs humors — viss tas pacel šo darbu pāri viduvējiem amatnieciskiem ražojumiem. Autors šai pirmajā pārbaudē gan nav piepratis īsti izmantot ne sava talanta ne vielas priekšrocības, bet, par spīti tam, lugā ir ielikts pietiekami, lai mēs šīs priekšrocības sajustu.

Par cik un kur šķiras inscenētāju — režisores Lilijas Salnās un dekorātora Viktora Laiviņa darbs viens no otra, vērotājam ir grūti pateikt, jo šīs lietas inscenējumā ķeras viena otrā kā zobrati, atstājot kā nepārprotamu katra aktīvitātes izpaudumu — no režisora skandējumu un kustības, no dekorātora — tīksmināj**u**mu acīm. Pie tam režisora uzdevums ir zināmā mērā nepateicīgāks, rīkojoties nevis ar pazīstamām krāsām, bet ar jauniem tēlotājiem. No režijas viedokļa — pārskatāmais darbības izkārtojums, personu grupējumi, katra tēla raksturīgais skatuviskais pasvītrojums — ir tas, kur visvairāk jūtama kārtotāja roka un kopīgs plāns. Vājākā puse šoreiz liekas — runa: resp. tas, ka aktierim nevar piešķirt ar piemēru, bet kas prasa sistēmatisku darbu, rēķinoties, protams, ar katra tēlotāja individuālajām dotībām. Dažiem teksts „nenes" tālāk par pirmajām rindām, un tad labāk būtu teātrālāks pagrieziens pret publiku, nekā iesaistīšanās intrigā ar pretspēlētāju, ļaujot daļai teksta vienkārši pazust. Uz skatuves tiek par daudz smiets — to labāk atstāt publikai, jo smiekli ir taisni tādu jūtu izpausme uz skatuves, kurai skatītājs vismazāk notic — resp. tam, ka aktierim patiesi būtu uz skatuves jautri! — No skatāmības viedokļa ļoti jauka ir sākuma aina, arī turpmāko dekorātīvajam ietērpam ir savs iezīmīgums, noteikts raksturs, atskaitot masku balli, kur režijai būtu vēlams vairāk statistu un dekorātoram vairāk materiālu. Kā romantisks ietvars iedarbojas otrā — caurspīdīgā šķidrauta — atsegšana katras ainas sākumā, panākot reizēm (Ilgavas tērpa ainā) skaistu, jau tīri formāla teātra skatāmības efektu. Ēlžens Freimanis komponējis jauku, delikātu dziesmu, kas kopā ar citiem mūzikālajiem iesprausdumiem, kā arī ar „Rīga dimd" trīskārt aizkanošo akordu, Rasmas Kalniņas iestudētām dejām vairo tīkamo izrādes kopnoskaņojumu.

Zeltkaļu zelli Mārti Skaudrumu, kas cīnas ar vilku un sāncensi, tēloja Jēkabs Plaviņš — skaidrās, cēlās līnijās, kas gan (varbūt pašas lomas dēļ) ir mazliet trafarētas; ar labām skatuviskām īpašībām apveltītajam tēlotājam vienīgi pietrūkst balsī reizēm klusināta siltuma. Maija Brakmane — Adelīne, kuŗas dēļ plosas vilks un sāncensi! — ir uz skatuves šarmanta personība labu, saidru valodu, kuŗai var vēlēties dziļāku v.. u saturā saskaņu ar intonāciju. Ģirts Salnais kā kuģa kapteinis Johannisbergers — impozantu, temperamentīga fizūra, ar rutinēta aktiera māku sniegdams „launā varoņa" tēlu, gan vairāk ārēji. Vilim Ducmanim — aptiekņiecs — ir dabiskas komiķa dāvanas skatuviskajā izdarībā, kas reizēm guva virsroku par tekstu. Dzīvs kustīgs pāris ar teātrālu „nervu" — Dagmāra Paegle (kalpone) un Arvīds Zīle (mucenieku zellis). Augusts Drēziņš — zeltkaļu meistars Pilgermice — visumā bija savā vietā, ja netraucētu ierobežotie balss līdzekļi. Herta Krūmiņa viņa sievas Leonoras lomā bija iespaidīga, žēl, ka autors viņai neļāva atgriezties no Jelgavas!

Izrāde guva lielu atsaucību pārpildītajā zālē, vircburgieši ilgi sumināja „savu" autoru ar aplausiem un ziedieni.

Knuts Lesiņš

Ģirts Salnais

VĪRI

STĀSTS

(9. turpinājums)

„Kaktā!" tēvs saliecās pāri galdam, un viņa, bailīgi blenzdama caur pieri, lēni ieslīdēja atpakaļ somu kaudzē.

Ēvalds negaidot pietraucās no gultas un, īsi iesmējies, uzvilka svārkus.

„Tagad es iešu pabarot biedra komisāra zirgu," viņš saņēma Kārli aiz pleciem.

„Nav vajadzīgs," tas mēģināja nokratīt viņa rokas.

„Ir gan vajadzīgs! Cienību pret valdīšanu, bet . . . Es esmu revolūcionārs," viņš atkal iesmējās, atlaida Kārļa plecus un pamāja tēvam:

„Nāc, tēvs! Man vajadzīga tava palīdzība, — paturēsi zebenīcu, kamēr iebēršu auzas," un, nesagaidījis atbildi, izsteidzās pa durvīm.

Pāvuls brīdi pagrozījās te uz vecākā dēla, te uz mātes pusi. Viņš īstenībā nezināja vai ko teikt, vai vispār vēl kaut ko piebilst, bet tad viņā lēni uzausa saprātīga doma un, šķibi pievērsis sievai galvu, viņš teica lepnā pārmetumā: „He, lūdzu! Te nu ir tas halelujā. Te nu mēs esam visi, stulbi un stīvi, kā fariņeji Betlemes kūtī. Mutes vaļā, mēles mezglā. Galvā mēris, sirdī trakums. Te nu ir ta a mīlestība. He. Tur nu viņš stāv un plāno, kā atriebties brālim par taisniem vārdiem. Te nu tu redzi, kā trakas sievas mīlestībā izaug sātans . . ."

„Vai tu beigsi reiz!" Kārlis atslēja atpakaļ galvu.

„Es beigšu, jā. Bet tu beigsi tā, ka tev nebūs kapā kas nolaiž zārku! Piemini manus vārdus un atgriezies pie Kristus."

„Nevazā Dieva vārdu," sašutusi iesaucās māte, bet Pāvuls, nelikdamies zinis, krūtis izgāzis, brīžiem šūpodamies gurnos, smagās kājas plati un augsti ceļot, izgāja no istabas.

Kārlis smagi nosēdās gultā.

Tā nebija nevarība vai glēvums, kas bija sakalis viņam mēli kā važās, klausoties brālī un tēvā. Tas bija sarežģīts jūtu, domu, instinktu sabangojums, kuŗa neskaidro jēgu kaut cik aptveramu darīja atmiņu ainavas un tuvās un attālākās pagātnes vīzijas, bet visam pāri sliecās nevaldāma atriebības kāre, ko kaut cik atvairīja savāds trulums, kas spieda sakarīgi domāt un pārspriest, iekāms ņemt tēva un brāļa apvainojumus par pilnu. Apvainojumi? Viņi zaudēja savu spēku tādēļ, ka atkārtojās parasti, kad viņš ieradās mājās. Apvainojumi? Bet šodien jau Ēvalds neaprobežojās ar apvainojumiem. Tie bija draudi! Ko viņš teica? — Ja es nebūtu tavs brālis . . .

„Kārli," viņš pēkšņi sajuta mātes roku uz pleca. „Vai nu, dēls, nevarētu bez naida?"

„Bez naida?" viņš uzmeta vilka skatu vecajai sievai, kuŗas lielais augums bija noliecies pār viņu, sejā esot neslēptai padevībai. „Bez naida," viņš atkārtoja, un pēkšņi viņā atraisījās domas, atbrīvojās mēle no važām, it kā tagad viņš atrastos nobijušos klausītāju priekšā kādā Lubānas pils kluba sapulcē. „Bez naida? Tu gribi bez naida! Vai tēvs nelasa bībeli? Vai tur nav rakstīts: aci pret aci! A . . ." viņš skali iesmējās. „Jā, māt, jā . . . Tēvs ir paviegls. Tu to zini, un visi to zina... Bet Ēvalds? Viņš ir piebāzts vecā rauga, kā sūklis piesūcināts budžu sulas. Saproti, par ko tu viņu esi izaudzinājusi! Skolas, jā. Tēvs tik blāva — skolas, bet kas tagad no viņa ir izaudzis? Tā ir tā glēvā inteligence, pēlēko baronu un izsūcēju algādži! Kapitālistu lakeji, kas visiem pārdod savas smadzenes. Cilvēki, kas aizgājuši no savas kārtas un šķiras. Tādi, kas mūžam staigā apkārt, laizīdami citu podos piedeguma paliekas," viņš dedzīgā aizrautībā atkārtoja saraustītas izteikas no brošūrām un plakātiem, sauklus, kas aicināja laupīt salaupīto, lai pasaule reiz apgrieztos otrādi, lai atriebtu brāļus, kas smok fabrikū un kantoŗu drūmajās telpās, kas vergo pasaules izsūcēju bandai, lai samaksātu par ciešanām, ko sagādājis karš. „Lūk, to negrib saprast ne tēvs, ne brālis. Un vai viņi nebija tie, kas smējās par mani, kaut arī nesauca kā citi par simulantu un dezertieri? Vai tu nezini, kādas bija manas dienas šajos trijos kara gados?" un pēkšņi no sirds viņam kaklā sakāpa tāds rūgtums un nožēla par pārdzīvotām ciešanām, ka viņam būtu jāraud, jābrēc aiz dusmām, vai jāsaplosa visa pasaule gabalos, ja tē viņa priekšā šai brīdī neatrastos māte, kas nesaprata ne nieka no viņa runām, bet kas spēja ticēt viņam un neprātīgā izbrīnā klausīties viņa īgnajos smieklos par pasauli un sirsnīgi raudāt viņam līdz par viņa ciešanām. „Māt, tu vienīgā esi mani sapratusi," viņš nikni runāja. „Tu zini, kādās bailēs pagāja katra kara diena. Tu zini, kādas elles sāpes man bijušas jāpanes." viņš drūmi nolieca galvu, kamēr māte nopūzdamās nosēdās viņam blakus.

„Atceries, kad man kājas ikros ielaida petroleju, gandrīz nomiru. Divas nedēļas drudzī un murgos pēc kakla mandeļu saduršanas. Pēc kā es tagad izskatos? Kāpēc? Bet es negribēju būt kaujams telš, lielgabalu gaļa . . . Varonis. Bet slaktējamie lopiņi, un viņu sievas, un māsas rāda uz mani ar pirkstiem: Nodevējs! . . . Un ko nu viņi ir panākuši? Bet es zināju, ko es daru," viņš apmierināts nobeidza.

„Lai Dievs tev palīdz, dēls!" māte nopūtās.

„Dievs, Dievs! Dieva nav. Nav ne Dieva, ne velna. Saprati?"

Māte tā kā saliecās, aizgriezdama seju.

„Par to gan ar mani nerunā," viņa nočukstēja.

„Dievs ir izdomāts. Pašu izdomāts, saprati? Ir tikai progress, cilvēku progress. Pārējais — aizspriedumi."

„Pro-gress," Zirņu māte atburtoja, sastingušu skatienu vērdamās zemē. „Progress," un viņš mēģināja izskaidrot, bet viņus iztraucēja Ēvalds, kas laikam bija gadījies aiz cieši nepievērtajām durvīm. Viņš jautri smējās:

„Jā, uzmanies, māt, uzmanies! Progress! Kārlis tev to izskaidro pārāk nesaprotami. Man to izskaidroja savādāk, bet vienkāršāk. Teiksim — tu redzi pa logu — aizved vienu zārku. Labi. Otrā dienā ved divus. Jau labāk. Trešā trīs. Tas ir progress," viņš paņēma mēteli un atkal pazuda tikpat pēkšņi kā ienācis.

Kārlis bija sarāvies — kā kaķis gatavojies lēcienam.

„Tā, tu dzirdēji? Bet tu saki — bez naida."

Aiz loga nosprauslojās zirgs. Viņš uzmanīgi ieklausījās.

„Kāds būtu atbraucis?" māte drusku uztraukusies cēlās augšā.

„Varbūt Sprūdu Kando?" juzdams tikamu uzbudinājumu, Kārlis centās pāri saimiem tikt pie loga. Pēkšņi viņš dusmās gandrīz iekliedzās, dzirdēdams Ēvalda ierasto uzsvilpienu, mudinot zirgus, un tūdaļ spēcīgi uzņemtos auļus, kā galtu spēja sākt tikai viens vienīgs — viens vienīgs zirgs, ko pazina Kārlis.

„Vai viņš ir traks? Kur viņš jāj? Man . . .", vīrs vienā lēcienā bija pie durvīm, bet, kad viņš izsteidzās pagalmā, tur atspiedies pret pajumes stabu stāvēja tēvs, mierīgi raudzīdamies debesīs, kur šķita saskatījis mēnesnīcai garām skrejot lielas, sidrabotas kaķu pēdas, kuŗu spožumu vēl vietvietām aizsedza uzklīstošo un zūdošo sniega pārslu un reto lietus lāšu mākoņiši.

„Kur viņš aizjāja?" dēls kliedza.

Tēvs, nemainīdams pozi, nesatricinātā mierā atbildēja:

„Viņš teica, ka viņam jājāj."

„Vai viņš prātu zaudējis? Tas zirgs ir mans."

„Tavs?" tēvs atskatījās un nesaprašanā paraustīja plecus. „Vai tu pats te neskandināji, ka nekas nav ne tavs, ne mans . . . Un prasi labāk Ēvaldam pašam."

„To viņš man pieminēs. To viņš man mūžam pieminēs!" Kārlis dvesa nevarīgās dusmās. „Saki, kur viņš aizjāja?"

„Vai tu man saki kādreiz, no kurienes tu nāc un uz kurieni tu ej?" tēvs atgrieza galvu atkal pret debesīm. „Šonakt vēl varētu piesalt, ja tur tās lielās kaķa pēdas augšā klūtu lielākas," viņš skali domāja. Dēls apsviedās uz papēža, ieskrēja istabā un, ātri saposies, steidzās atpakaļ.

„Kur tu skriesi, dēls?" māte nobijusies iesaucās, bet atbildes vietā redzēja nozibam tikai cimdotas rokas mājienu.

Gandrīz teciņus viņš devās garām tēvam.

„Varēji jau nu palikt mājās," Pāvuls tā kā nikni pasmējās, bet Kārlis nelikās par viņu zinis. Viņš steldzās projām uz pusverstes attālumā esošām mājām, kuŗas naktī neredzamas darīja liela alksnāja gumzīgais melnums. Dusmas atkal bija saplosījušas viņa sajēgu. Roka visu laiku taustīja zem ādas jakas paslēpto revolveri, pašam brīžam niknumā ievaidoties un sašutumā lādot brāli negantākiem vārdiem.

(Turpinājums sekos)

Chronika

Olģerts Bīstēviņš, kas no Zviedrijas jau pag. gadā devās uz Argentīnu, pēc pirmajiem panākumu vainagotiem koncertiem saistīts par pastāvīgu diriģentu Kordovas pilsētas simfoniskajā orķestrī. Kordova ir vecs Argentīnas kultūras centrs un tās simfoniskais orķestris ir viens no trim šādām pastāvīgām vienībām Argentīnā.

Žurnāla Ilustrētais vārds maija numurs iznācis Ar šo numuru līdzšinējās kolēģijas vietā par Ilustrētā vārda redaktoru parakstās Pāvils Kļāns.

Bido prasa apvienot Vācijas trīs rietumjoslas

SUMANA VALDĪBA IEGŪST NELIELU VAIRĀKUMU

Pēc četru dienu debatēm Francijas parlaments pieņem Londonas konferences ieteikumus

Francijas nacionālā sapulce pēc četru dienu ilgām debatēm, kuŗās vairākkārt paskaidrojumus deva ārlietu ministrs Bido, nakti uz ceturtdienu beidzot ar 297 pret 289 balsīm, 26 deputātiem atturoties, pilnvaroja Francijas valdību piedalīties Londonas ieteikumu reālizēšanā par Rietumvācijas nākotni. Trešdien Bido bija paziņojis, ka nelabvēlīga balsošanas rezultāta gadījumā valdība neuzskatīs par iespējamu palikt amatā. Līdz ar to visas sešas Londonas konferences dalībnieces valstis pievienojušās konferences ieteikumiem. Pirms šī lēmuma Francijas nacionālā sapulce ar lielu balsu vairākumu noraidīja kādu komūnistu priekšlikumu — aši noraidīt Londonas ieteikumus.

Bez tam Bido pieprasīja, lai franču okupācijas joslu Vācijā pievienotu apvienotajai angļu-amerikāņu joslai, jo tikai tā būšot iespējams labāk nokārtot Rūras produkcijas kontroli un ietekmēt Eiropas politiku par labu Francijai.

Ārlietu ministrs Bido, kas runāja vairāk par stundu, motivēdams valdības nostāju par Londonas konferences rezultātu akceptēšanu, norādīja, ka Londonas ieteikumi gan nedodot pilnīgas garantijas Francijai nedz tagad, nedz nākotnē, tāpat arī federātīvā principa pieņemšana Vācijas valsts uzbūvei vēl neatrisinot visu Vācijas problēmu, tomēr tie bijuši labākie rezultāti, kādus pašreizējos apstākļos Francijai bijis iespējams panākt. Bido atsauca ziņas, it kā Francijas valdība būtu atteikusies no savām prasībām pēc vācu pilsētas Ķēlas vai no reparāciju prasību daļas.

Tālāk Bido norādīja, ka Anglija un ASV vienmēr bijušas pret starptautisku Rūras kontroli pirms okupācijas izbeigšanas; līdz tam laikam paredzēta tikai Rūras rūpniecības produkcijas kontrole, un to veiks okupācijas valstis. Vācijai esot jānodrošina Eiropā tā vieta, kas atbilstu tās spējām palīdzēt Eiropas jaunuzbūvei, bet šinī jautājumā vispirms esot jāievēro to valstu intereses, kas no Vācijas visvairāk cietušas. Pakavējoties pie tām koncesijām, kādas Francijai izdevies Londonā panākt, Bido paskaidroja, ka franču valdība nākotnē prasīs arī vēl citas, bet ieteica Londonas ieteikumiem pievienoties.

Debatēs par Londonas ieteikumu pieņemšanu izteicās arī ministru prezidents Šumans un kādreizējais ministru prezidents Pols Reno, norādot, ka pretējā gadījumā atslābšot Francijas saites ar pārējiem sabiedrotiem.

Trešdien Parīzē atgriezās Francijas ārlietu ministrijas ģenerālsekretārs Šonvals, kam otrdien Londonā bija apspriede ar ārlietu ministru Bevinu, piedaloties arī ASV vēstniekam Daglesam. Pēc dažu aģentūru ziņām, ASV esot devušas Šonvalam garantijas pret varbūtēju Vācijas uzbrukumu nākotnē, ASV ārlietu ministrs Maršals trešdien preses konferencē apstrīdēja, ka ASV valdība būtu saņēmusi kādu oficiālu vai neoficiālu Francijas pieprasījumu revidēt Londonas konferences ieteikumus. Anglijas ārlietu ministrijas pārstāvis otrdien bija izteicies, ka arī gadījumā, ja Francijas nacionālā sapulce noraidītu Londonas lēmumus, Anglija nejustos spiesta revidēt savu viedokli.

Kamēr franču valdība pūlējās novērst krīzi, komūnisti rīkoja streikus un nemierus

STREIKI ARĪ ANGLIJĀ UN BEĻĢIJĀ

Londonas ostas strādnieku streikam trešdien pievienojās vēl triju doku strādnieki, tā kā streikotāju kopskaits sasniedza jau ap 12.000. Preču iekraušana un izkraušana apstājās uz 90 kuģiem. Vienā daļā kuģu ir arī viegli bojājošies pārtikas līdzekļi. Londonas ostnieku streiks izcēlās pēc tam, kad 11 strādnieki atteicās bez sevišķas piemaksas izkraut kādu cinka izstrādājumu kravu.

Arī Klermonas Ferraras autoriepu fabrikā, Francijā, izcēlas streiks un pēc tam nemieri. Kārtības atjaunošanai izaicināja policiju un trešdienas rītā arī mobilās gvardes vienības. Ziņas ilga visu nakti uz trešdienu. Policija lietoja arī asaru gāzi. Streikotāji okupēja fabrikas ēku jumtus. Trešdien streikotājiem pievienojās dažu citu fabriku, kā arī autobusu un tramvaju kalpotāji. Līdz vakardienai ievainoto skaits pārsniedza 100, bet apcietinātas ap 60 personu. Franču komūnistu partija paziņojusi, ka prasīšot valdībai paskaidrojumus par brutālo rīcību pret Klermonas Ferraras streikotājiem.

Pēc pēdējām ziņām, Klermonas Ferraras streikotājiem pievienojušies vēl dauz citi, uzsākot simpatiju streiku. Komūnistu partija protestējusi pret policijas mēģinājumiem padzīt strādniekus no okupētajām fabrikām. Vakarrīt komūnisti Vidusfrancijā draudēja izsludināt ģenerālstreiku. Valdības sarunas ar streikotājiem turpinājās. Klermonas Ferraras nemieros apcietinātas 170 personas, apšaudīšanās laikā abās pusēs ievainotas ap 100, bet bez tam streika un nemieru laikā ugunsgrēkā apdeguši 104 policisti.

Plašs streiks izcēlies arī Beļģijā, kur darbus pārtraukuši ne mazāk kā 250.000 metallstrādnieku, kad tiem neizdevās vienoties ar valdību par algas prēmijas piešķiršanu par vienmērīgu darbu. Strādnieki prasīja šo 5% lielo prēmiju pieskaitīt pamatalgai.

BBC uc.

Divas Vācijas skaitļos

„Trīs gadus un vienu mēnesi pēc Hitlera Vācijas sabrukuma patiesībā pastāv divas jaunas Vācijas un vēl starptautiskā enklava Berlīnē," rakstā „New York Times", pēc Londonas lēmumiem uzskatot Vācijas sadalīšanos par notikušu faktu. Abas Vācijas daļas raksturo šādi salīdzinātāji skaitļi:

RIETUMVĀCIJA: amerikāņu, angļu un franču josla, ko okupē 115.000 amerikāņu, 70.000 angļu un 50.000 franču karavīru. Platība: ap 250.000 kv. km; iedzīvotāju skaits: 45 miljoni. Daļa pirmskara Vācijas produkcijā: 86% tērauda, 80% ogļu, 61% rūpniecības ražojumu, 45% pārtikas.

AUSTRUMVĀCIJA: padomju josla, ko okupē 300.000 padomju karavīru. Platība: ap 120.000 kv. km; iedzīvotāju skaits: 17 miljoni. Daļa pirmskara Vācijas produkcijā: 14% tērauda, 20% ogļu, 39% rūpniecības ražojumu, 55% pārtikas.

Čechoslovakijā sākšoties īsta brīvība — paziņo Gotvalds

Čechoslovakijas valsts prezidents Gotvalds apstiprinājis jaunā ministru prezidenta Zapotocka sastādīto ministru kabinetu. Valdības sastāvs maz grozījies. Par ministru prezidenta vietnieku nāk līdzšinējais rūpniecības ministrs sociāldemokrats Firlingers, bet no valdības pavisam aiziet līdzšinējais ministru prezidenta vietnieks sociāldemokrats Laušmans. Valdībā joprojām komūnisti ir vairākumā: tiem pieder 13 posteņi, bet 3 citi pieder sociāldemokrātiem, kas vēl šo mēnesi galīgi apvienosies ar komūnistu partiju.

Jauno valsts prezidentu Gotvaldu ar rakstu apsveicis arī Dr. Eduards Benešs. Gotvalds, no balkona uzrunājot laužu pūli, deklarēja, ka Čechoslovakija visliekākā mērā sadarbošoties ar Padomju Savienību un citām „īstām tautas demokratijām". Arī Čechoslovakijā tagad sākšoties īstā brīvība un vienlīdzība, bet pilsoņiem tomēr būšot arī savi pienākumi, pats svarīgākais no tiem — pirmā piecgādes plāna izpildīšana. Ministru prezidents Zapotockis kādā intervijā izteicies, ka nekomūnistiskās partijas turpināšot pastāvēt arī uz priekšu, un tās pat esot nepieciešamas.

Anglijas vēstnieks Prāgā iesniedzis Čechoslovakijas valdībai protestu pret vēl viena angļu preses korespondenta izraidīšanu. Tas esot jau piektais gadījums kopš februāra apvērsuma, kur kādu angļu žurnālistu vai nu izraida vai arī tam liedz iecelošanas atļauju Čechoslovakijā.

DAŽOS VĀRDOS

„Liekas, ka mēs par daudz gaidām no UN," izteicās ārlietu ministrs Bevins britu-braziliešu biedrības sanāksmē Londonā. Anglija esot ieinteresēta draudzīgās attieksmēs ar visu pasauli, bet, ja dažas nācijas to atstumjot, tad Anglijai esot jābiedrojas ar tām, kas vēlas sadarboties.

Ar 346 pret 167 balsīm Italijas tautas pārstāvju nams trešdien izteica uzticību jaunajai de Gasperi valdībai, akceptējot tās programmu, kas vēl jāapstiprina arī Italijas parlamenta otrai palātai — senātam.

Jaunu ofensīvu pret grieķu partizāniem Gramosa kalnos, kur, domājams, atrodas arī ģen. Markosa galvenais štābs, uzsākusi Atēnu valdība. Ciņu apgabalā atrodas grieķu aizsardzības ministrs un amerikāņu militārās misijas vadītājs.

Protestējot pret Londonas sešu valstu atzinumiem Vācijas jautājumā, Polijas valdība iesniegusi ģenerālim Kēnigam, pašreizējam sabiedroto kontrolpadomes Vācijā priekšsēdim, notu, kuŗā cel iebildumus, ka Londonas atzinumi neparedz nekādas Vācijas garantijas tās kaimiņiem un ieteic šo atzinumu pārbaudīšanai sasaukt sabiedroto kontrolpadomes sēdi.

Izvākt karaspēku no Mandžūrijas un pārtraukt iejaukšanās politiku Padomju Savienību uzaicinājis Ķīnas ministru prezidents Vongs Ven-Hao. Viņš pārmet krieviem 1940. g. parakstītā līguma nepildīšanu.

Par sliktāko kongresu ASV vēsturē prezidents Trumens kādā vēlēšanu propagandas runā apzīmēja pašreizējo. Republikāņi pēc tam savukārt nosauca Trumenu par nenozīmīgāko prezidentu, kāds ASV jebkad bijis.

Nujorkā ieradies Ukrainas ārlietu ministrs Manuilskis, kas pārņems prezidēšanu UN Drošības padomē.

Izvākt okupācijas karaspēku, atjaunot Vācijas vienību, atsakoties no Rietumvācijas valsts dibināšanas, reālizēt valūtas reformu četru joslu mērogā, izsludināt brīvas vēlēšanas un uzsākt miera līguma sarunas prasa komūnistu organizētais „Vācu tautas kongress", kas nesen sarīkoja „tautas nobalsošanu par Vācijas vienību" krievu joslā un Berlīnē.

Galīgi izdedzis Heidelbergas universitātes jaunās ēkas galvenais spārns. Ugunsgrēks izcēlies pēc sprādziena aulā un drīz pārņēmis visu stāvu. Dzēšanā piedalījās vairāku apkārtējo pilsētu ugunsdzēsēji. Nelaimē aizgājis bojā viens cilvēks.

Uz magnetiskās mīnas Dānijas piekrastē uzskrējis kāds zviedru kuģis. Cilvēku upuru nav, kuģis tikai nedaudz bojāts. Nedēļas laikā tas jau ir otrs gadījums.

Iecelotājus lielās koka kastēs Dienvidafrikā slepeni ievedusi kāda nupat atklāta organizācija. Visvairāk tādā veidā no Eiropas ievesti mācīti dārznieki, kas Dienvidafrikā ļoti pieprasīti. Slepenā organizācija par katra „iecelotāja" iegādāšanu saņēmusi no dārzniecībām 200 angļu mārciņu.

Anglijā nosēdusies otra lidmašīna ar čechiem

Kādā Dienvidanglijas kara aviācijas lidlaukā šinīs dienās nosēdusies lidmašīna ar 21 bēgli no Čechoslovakijas. Bēgļu vidū ir arī divas sievietes un divi bērni. Lidmašīnu vadījuši čechi, kas kara laikā kalpojuši angļu karaliskajā gaisa flotē. Viņi paskaidrojuši, ka lidmašīnu savam lidojumam „aizņēmušies". Šis ir jau otrs gadījums, kad Anglijā ar „aizlienētu" lidmašīnu ierodas bēgļi no Čechoslovakijas. Pasažieri izteikušies, ka politiskās policijas darbība kopš komūnistiskā apvērsuma vēl arvien pastiprinoties. Daudzi čechi, kas kalpojuši angļu aviācijā, atlaisti no dienesta, apcietināti vai pazuduši bez vēsts.

BBC

Tikai banāni

Vīnieši priecīgi sasmaldījās. Banāni! Vienmulīgajā ēdienu kartē ilgi neredzēts, jauks gardums. Veikalos sākās banānu sadale, to manīja arī komūnistu laikraksts „Volksstimme". Nepatikā tas rakstīja: „Tā tad banāni. Tieši banāni, bet ne vajadzīgākās pārtikas preces ievestas pret mūsu vērtīgākiem rūpniecības ražojumiem . . ."

Nākamajās dienās sociāldemokratu „Arbeitszeitung" izklāstīja banānu „vēsturi". Augli iegūti no Italijas, apmainot pret krievu joslas ražojumiem. Vīnieši par patīkamo pārsteigumu jāpateicas kādam krievu armijas pārtikas virsniekam. Viņš savā mūžā vēl banānus nebija ēdis. Sīrsnīgs un pamatīgs kodiens nepazīstamajā augli, bet — tas nebija nolobīts — un garšoja šausmīgi. Spriedums — mūsu karavīri šādus auglus nevar lietot. Izdalīt civiliedzīvotājiem! „Time"

DP stāvoklis pēc valūtas reformas,

domājams, nebūs labāks, ne sliktāks par vāciešu stāvokli

Vācu naudas reformas iespējamās sekas DP dzīvē izvērtās par sarunu degpunktu IRO preses konferencē Bad Kisingenā aizvakar. Aprūpes daļas vadītājs Danns paskaidroja, ka IRO neesot bijis iespējams iegūt faktisku informāciju par naudas reformas reālizēšanas veidu, jo tas esot noslēpums. IRO gan sarunās ar armijas iestādēm atkārtoti atgādinājusi neaizmirst DP īpatās intereses un sevišķu vērību veltīt pārvietoto personu pašu radītiem labdarības fondiem. Armijas štābs atbildējis, ka šie vēlējumi paziņoti tālāk piekritīgām augstākām instancēm. Sagaida, ka labdarības fondu likteni izlems vismaz tikpat labvēlīgā garā kā līdzīgu vācu fondu nākotni.

Daži augstāki IRO darbinieki ieteikuši min. fondu summas noguldīt bankās, bet aprūpes daļas vadītājs Danns izteicās, ka, pēc viņa domām, tas neesot nepieciešami. Galvenā prasība ir tā, ka jābūt dokumentiem, kas pierāda, ka šīs ir labdarības fondu un ne privātas naudas summas.

Kad žurnālisti jautāja, vai IRO sagatavojusi DP īpašas naudas apmaiņas vietas, referents paskaidroja, ka uz šo jautājumu esot grūti atbildēt, jo esot zināma informācija, ko nedrīkst izpaust „Visumā man ir tāds iespaids, ka par to nebūtu ko bažīties," izteicās Danns. IRO šinī jautājumā darījusi visu DP interešu aizstāvēšanai, bet rezultātus ieprieks nevar pateikt. DP stāvoklis pēc naudas reformas, domājams, nebūšot sliktāks nekā vāciešiem, bet nevarot arī cerēt, ka tas būs labāks.

Aprūpes daļas vadītājs vēl ziņoja, ka pēdējā laikā notikušas daudzas sarunas starp IRO un armijas iestādēm par DP aizņemtu telpu atbrīvošanu armijas vajadzībām. IRO gan pievienojas nometņu lielākai saliedēšanai, apvienojot mazākās, bet citādi pretojas armijas prasībām. Rezultāti vēl neesot pasakāmi, bet sarunas skaroties ap 12 nometņu, kuŗas saukt vārdā nebūtu vēlams.

Līdzšinējais darba daļas vadītājs Fullers, kuŗš kopš neilga laika pārņēmis izvietošanas vadību, uz žurnālistu jautājumu paskaidroja, ka sīkāki priekšdarbi DP izceļošanai uz ASV nav uzsākti, jo vēl nav zināms pieņemtais likumprojekts sīkumos. IRO tomēr jau sāk sagatavot transporta līdzekļus. Informācijas daļas vadītājs Denlingers uzņemtēja Daily Mail ziņu, it kā IRO visus līdzekļus izmantotu vienīgi aprūpei. IRO meklē arī jaunus kuģus.

A. I. p.

DP pārvešanai uz ASV pārbuves 9 kuģus

ASV tautas pārstāvju nams un senāts gan ir vienis prātis par to, ka Savienotajās Valstīs nākamo divu gadu laikā jāielaiž 200.00 Eiropas DP, bet par sīkākiem nosacījumiem abu kongresa palātu pieņemtajos likumprojektos pastāv jūtama atšķirība. Abu palātu viedokļi tagad jāsaskaņo īpašai kongresa komisijai. „New York Herald Tribune" ievadrakstā salīdzina abus likumprojektus un noteikti nostājas tautas pārstāvju nama pieņemtā projekta pusē. Senāta nosacījumi esot sarežģītāki un diskriminējot dažas DP grupas, kamēr tautas pārstāvju nama projektā lielākā daļa no šiem trūkumiem novērsta. Tanī nostāja pret katru imigrantu esot individuāla, saskanīga ar parastajiem iecelošanas noteikumiem, atmetot liekus aizpriedumus un neskaidrus pieņēmumus par iecelotāju saimnieciskās piemērošanās spējām.

Gaidot likuma galīgo pieņemšanu vēl šinī kongresa sesijā, ASV kuģniecības komisija paziņojusi programmu deviņu kuģu pārkārtošanai, kuŗi kalpotu galvenokārt DP pārvešanai uz ASV. Programmas reālizēšanai paredzēti 3,53 miljoni dolaru. Tie visi ir agrākie preču kuģi, ar kuriem kara laikā pārvadāts karaspēks. Ar katru kuģi pārvadāti līdz 4000 karavīru. Pēc kara, kad armiju atpakaļ pārvešana bija gandrīz nobeigta, kuģi izmantoti par pagaidu pasažieru kuģiem, katram pārvadājot līdz 900 pasažieru. Vēlāk šī norma samazināta uz 600 personām. Pēc jaunās programmas paredzēts kuģus izbūvēt vēl labāk, iekārtojot lielo guļamtelpu vietā mazākas. Tagad vienā telpā paredzēta vieta līdz 124 pasažieriem, bet pēc pārkārtojumiem nevienā telpā nebūtu vairāk par 24 guļamvietām. Tāpat paredzēts uzlabot ērtības pārējās telpās un katram pasažierim ierīkot skapi. Tādā gadījumā kaut kuģis nevarēs pārvadāt vairāk par 550 pasažieriem.

NYHT

Vācieši lauzas amerikāņu armijā

Tikko ASV kongress pieņēma likumu, kas atļauj iestāties amerikāņu armijā 25.000 ārzemniekiem, amerikāņu iestādes Vācijā sagatavojās atvairīt sagaidāmus vāciešu pieteikumu plūdus. Domā, ka likuma pieņemšana radīs veselu vācu brīvprātīgo „invāziju", jo jau visu laiku agrākie vācu armijas karavīri meklējuši iespējas nokļūt amerikāņu armijas dienestā, kaut gan tas nebija iespējams. Pēdējā gada laikā kāds Heidelbergas militāras iestādes vadītājs saņēmis no vāciešiem caurmērā vienu lūgumu dienā. Līdz šim visi piedāvājumi noraidīti, bet pieteikumu raksti tomēr esot uzglabāti varbūtējai izmantošanai nākotnē. Katru reizi, kad amerikāņu armija meklē civīlistus — biroja darbiniekus un mašīnrakstītājus, piesakās arī vācu kara veterāni. Frankfurtē militārā valdībā pieteikušies vairāki vācieši, kas vēlējās iestāties „amerikāņu uzraudzītā vācu aviācijas vienībā". Kad viņiem paskaidrots, ka tādas vienības nav, vācieši neticēja. Neatlaidīgie „rekrūši" beidzot bija mešus jāizmet pa durvīm.

NYHT

Kā notiks iecelošana ASV

PCIRO ģenerālsekretārs Taks, kas pag. nedēļā apmeklēja amerikāņu joslu, aizbraucot izteicies, ka ASV pieņemtais likums par 200.000 DP uzņemšanu, ir visiepriecinošākā parādība visā IRO pastāvēšanas laikā. Kopā ar pārējiem prickšlikumiem, kas saņemti pēdejā laikā par DP izvietošanu Eiropā un aizokeana zemēs, tas liek domāt, ka pārvietotās personās varēs atstāt Vāciju līdz 1950. g. vasarai.

Tālāk Taks uzsvēra, ka lielākais DP vairums dzīvo amerikāņu joslā, un ka turpmāk no amerikāņu joslas būtu jāizceļo mēnesī 11.000—15.000 personām. Par to, kā varēs izceļot uz Savienotajām Valstīm, ziņu vēl nav. Iespējams, ka ASV palielinās konsulātu skaitu Vācijā, bet var arī būt, ka būs īpašas imigrācijas komisijas. Taks izteica cerību, ka ASV un citas valstis uzņems arī ģimenes.

Kā rīko revolūcijas

Džordžs E. Sokolskijs „Victorian Magazine" slējās attēlo, kā komūnisti 1917. g. padzīdami Satversmes Sapulci, sagrāba varu Krievijā. Komūnisti, kā zināms, Krievijas Satversmes Sapulcē bija mazākumā. Torelzējo komūnistu vadoni Ļeņinu tomēr tas neuztraucis. Boļševiki sēdi mierīgi atstājuši, un kad sapulces vadītājs gribējis teikt runu, telpā ienākuši kareivji un viens no tiem teicis: „Biedri, jūs diezgan esiet runājuši. Ejiet mājās!" Pēc tam Satversmes Sapulces locekļi arī izkliduši.

Ko darīja inteliģence, izglītotie laudis, tālāk jautā Sokolskijs un atbild: „Tajā brīdi katrs rūpējās tikai par sevi. Daži mēģināja piemēroties. Tie palīdzēja komūnistiem, cerēdami, ka varbūt komūnisti ļaus viņiem dzīvot. Daži mēģināja rast vienu, citi otru kompromisu. No šiem cilvēkiem nenāca neviens konstruktīvs vārds vai doma. Tomēr krievu inteliģencei, saimniecības un vidus šķirām atņēma īpašumus, cilvēku tiesības un pat dzīvības. Šis Krievijas dienas vajag salīdzināt ar šodienu — ar noslēgtiem kompromisiem," piemetina Sokolskijs.

Revolūcijām ir panākumi, ja organizēta minoritāte pamana, ka vairākums saskēlies, apjucis un bez modrības. Revolūcionārā taktika tad sajauc un satrauc vairākumu ar runām par cilvēces brīvībām, progresu un liberālismu. Viņi spekulē uz grūtībām un rada krizes.

Žurnāls saviem lasītājiem rakstu ieteic pārlasīt vairākas reizes un pārdomāt. Arī mēs neko nezaudētu, ja to pārdomātu.

Izstrādāta programma DP meistarsacīkstēm vieglatlētikā

DP sporta svētku vieglatlētikas sacensību organizācijas sanāksmē 10. jūn. Nirnbergā piedalījās latviešu, lietuviešu, igauņu, poļu, ukraiņu, čechu un slovaku pārstāvji. Bez minēto tautību sportistiem sacīkstēs apsolījušies startēt arī ungāru vieglatlēti. Sacīkšu tehniskais vadītājs būs amerikāņu joslas latviešu vieglatlētikas nozares vad. R. Upatnieks. Sarīkojumā 31. ūl. un 1. aug. Nirnbergas stadionā no katras tautības ik disciplīnā piedalīsies 2 sportisti (trešais rezervē), bet stafetēs pa 1 vienībai. Tās būs individuālas sacensības, jo visas tautības nevar sakomplektēt pilnas vienības. Dalībnieku uzturam solīts IRO atbalsts, bet ceļa izdevumus maksās rīkotāji. Vīrieši sacentīsies 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m, 3000 m, 110 m barj., 4×100 m, tāllēkšanā, augstlēkšanā, lodē, diskā un šķēpā, bet sievietes 60 m, 100 m, 400 m, 4×60 m tāllēkšanā, augstlēkšanā, lodē, diskā un šķēpā. A. Līrums

LATVIETIS — ZIEMEĻBAVĀRIJAS MEISTARS

Ansbachā, pilsētas 1200 g. jubilejas gadījumā, notika Ziemeļbavārijas meistarsacīkstes vieglatlētikā. No dažādām vācu biedrībām startēja arī latvieši. Mūsu tautietis Galviņš (Ansb.) ar 1,75 m rezultātu izcīnīja meistartitulu augstlēkšanā. Latviešu izlases slēpotājs Mednis (Veidene) ieguva 3. v. šķēpa mešanā (51,0 m). Nestartēja no Vircburgas pieteiktais mūsu diskabols Poltraks. Sieviešu sacensībās vāciete Planka (Nirnb.) realizēja Vācijas 1948. g. labāko sasniegumu diskа mešanā — 44,31 m. R. Upe

MŪSU STUDENTI STARTĒ VĀCU SACĪKSTĒS

13. jūnija karstā pēcpusdienā Pinebergas latviešu studenti sekmīgi startēja vācu apriņķu meistarsacīkstēs. N. Millers uzvarēja lodē (13,59 m) un diskā (37,85 m). Lodē Millers pamazām tuvojas saviem pagājušā gada sasniegumiem. P. Bernats izcīnīja 1. v. augstlēkšanā (1,65 m) un 2. v. šķēpā (47,45 m). G. Saiva bez nopietnas konkurences ar 11,5 sek. rezultātu bija uzvarētājs 100 m skrējienā. J. Daliņš

P. NEILANDS GRŪŽ LODI 13,55 m

Hersbrukas vieglatlētu kārtējās pārbaudes sacīkstēs P. Neilands, kas šogad progresējis tehnikā, grūda lodi 13.55 m. Viņš uzvarēja arī diskā (35,00 m) un tāllēkšanā (5,85 m). Kutužāns lēca augstumā 1,62 m, bet Stikuts un L. Kalniņš skrēja 100 m 12,1 sek. Tikai 15 g. v. Ina Kalniņa lēca tālumā 4,33 m un skrēja 60 m 8,9 sek., bet Hermane grūda lodi 9,11 m. J. Sprogis

---

Latviešu izlases boksera Z. Smita, ļoti iespaidīgu darbību skatītāji redzēja vācu klubu BSV. Augsburg un TSV. Schwaben draudzības sacīkstē, kur BSV uzvarēja 11—5. Smits (BSV) boksējās vidējā svarā un uzvarēja rūdīto vāciešu Fišeru (Schw.) 2. gājienā ar knock-out. Techniskā ziņā Sm. bija pāraks par visiem dalībniekiem bet šoreiz ļoti patika arī viņa spēcīgie sitieni.

Peldēšanas treneris Vilis Lagzdiņš, kas tagad sporta lietās ir arī LCK. pārstāvis INKOPPā, saņēmis iebraukšanas atļauju ASV. Aizbraukšana no Vācijas paredzēta jūlijā.

Juris Skadiņš, Rīgas Vilku futbola vienības čuklais vārtu guvējs no Dānijas aizbraucis darbos uz Angliju.

Viktors Vizla, augumā vismazākais, bet ļoti veiklais Latvijas futbola valstsvienības vārtsargs tagad ir ne mazāk veikls bumbu žonglētājs Ciriches cirkā, kur par artisti nodarbināta arī viņa māsa. Vizla uz Sveici aizbrauca no Vācijas.

Ojārs Ritums, kas noorganizēja latviešu startu HC. Augsburg ledushokeja vienībai, pagājušā nedēļā no Augsburgas aizbrauca darbos uz Beļģiju. Ritums bija arī mūsu laikraksta sporta nodaļas uzticīgs līdzstrādnieks. Tagad gaidīsim „Ori" vēstules no Beļģijas.

Daiļlēcējs Jānis Ronis 5. jūnijā aizbrauca darbos uz Kanādu. Mūsu peldētāju saime Vācijā kļūst arvien mazāka.

Fuldas latviešu sporta vadītājs Maksis Olups salaulājies ar basketbolisti Mirdzu Pūpi.

Pukritis zem vagoneles un smagi ievainojis kāju vieglatlēts A. Zaķis, kas strādā Anglijā. Sportists ievietots slimnīcā.

Sporta laikraksts „Latvju Sports", ko Lībekā izdod A. Sparinskis, bet rediģē A. Vinčels un B. Čečins, ar 1. jūniju atkal iznāk reizi nedēļā. Ilgāku laiku tas bija mēnešraksts. Adrese: (24a) Lübeck, Marlistrasse 108—8. Abonēšanas maksa RM 4.50 mēnesī, bet uz ārzemēm RM 5.—.

Pinebergas US galda tenisisti uzvarēja Elmshornas izlasi 7—2.

Gīsenes Daugaviešu basketbolisti 18. jūlijā Lībekā paredz sacensties ar trimdas meistaru — Lībekas YMCAs izlasi.

Latviešu volejbolisti 23. jūlijā Brēmenshafenā spēlēs ar amerikāņu volejbolistiem. Pasaules YMCA mūsu sportistiem pirms sacensības apsolījusi 10 dienu treniņu nometni.

Igaunis Augusts Mālsteins sacīkstēs Minchenē ar 14,58 m rezultātu izcīnīja Dienvidbavārijas meistartitulu lodes grūšanā.

Racing Club Paris vienība ar latvieti K. Ārenu aizsardzībā Parīzē uzvarēja veco un atkal arī jauno Austrijas futbola meistaru Vīnes Rapid izlasi 3—2.

Kaukāziete Nina Dumbadze sacīkstēs Maskavā meta disku 50,50 m, par 2,19 m pārspējot vācietes Giselas Mauermeieres oficiālo pasaules rekordu. Dumbadze 50,50 m rezultātu sasniedza arī jau 1946. g., saņemot 25.000 rubļu prēmiju.

Holandiete Fanija Koena-Blankere atkārtoja 2 pasaules rekordus, skrienot 100 m 11,5 sek. un 80 m barj. 11,3 sek. Šos rezultātus viņa sasniedza Holandes—Francijas valstu sacīkstē Amsterdamā, kur francūzietes uzvarēja 48—44.

5,99 m tālumā lēca ungāriete Giarmati sacīkstēs Prāgā. Tas ir 1948. g. labākais sasniegums pasaulē.

Jauni Francijas rekordi vieglatlētikā sievietēm: 100 m Kaurla 12,1 sek. un 80 m barj. Mongino 11,9 sek.

Valstu sacīkstes futbolā: Francija—Čechoslovakija, (Prāgā) 4—0 un Norvēģija—Dānija (Kopenhāgenā) 2—1.

Vācijas angļu joslas meistars futbolā ir Hamburger SV., kas 40.000 skatītāju vācu priekšā Hamburgā uzvarēja St. Pauli 6—1.

„LATVIJAS" ABONEMENTS,

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā RM. 7.— mēnesī — ar „Atpūtai", kas iznāk reizi nedēļā — RM. 9.— mēnesī; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eksemplāriem — RM. 6.— mēnesī par eks., bet ar „Atpūtai" RM.8.— par eks. Sludinājumu maksa: RM. 3.— par vienslejīgu iespiedrindu vai tai atbilstošu telpu; piedēr̄īgo meklēšanas sludinājumi pa pusceņu, bet ne mazāk kā RM 6.— par sludinājumu.

Abonementu pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai", (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmann-Platz 7.

Pirms Londonas olimpiskajām spēlēm angļi ir organizētāji vēl vienam sporta lielsarīkojumam: 21. jūnijā Vimbledonā sāksies gadskārtējās neoficiālās pasaules meistarsacīkstes tenisā. Vecākais dalībnieks šajās sacensībās būs Zens Barotra (uzņēmumā) — pēdējais no franču kādreiz slavenajiem „trim musketieriem" tenisā. Viņa laika biedri Košē un Lakoste jau sen aizgājuši no sporta. Barotram pašreiz 49 gadi. Pēdējo reizi Vimbledonā viņš startēja 1939. gadā.

Vai Lībekas YMCAi tiesības nostāties pret boksu?

Šis strāsts nav garš, bet dīvains. Mūsu sporta vadības uzdevumā Lībekas YMCA jūnija beigās vai jūlija sākumā apņēmās rīkot atglu joslas latviešu meistarsacīkstes boksā. Pieteicās jau 23 dalībnieki. Pēkšņi Lībekas YMCAs vadībā nolēma, ka boksa sacīkšu rīkošana nav pieļaujama un aizliedza YMCAi sacensības organizēt. Pat vēl vairāk: YMCAs biedri nedrīkst sarīkojumu atbalstīt, pie kam boksa sacīkšu apmeklēšanu atzina par to atbalstīšanu. Pērn arī bija šāda veida aizliegums. Tad boksa sacīkstēs nelāva ierasties Lībekas ģimnazijas audzēkņiem, bet nu jau iet runa arī par pieaugušajiem cilvēkiem! Un viss tas tiešām ir patiesība . . . Lībekas YMCA šajā gadījumā atrodas smieklīgā stāvoklī. Viņa ir it kā trusītis, kas mūžā mežā saticis ziloni un nu grib pavēlēt, pa kuru ceļu zilonim iet. Vai Lībekas YMCAs priekš iekam nav jāatsakās no amata? Būt kādas organizācijas vadītājam, nozīmē zināt arī šīs organizācijas mērķus un uzdevumus. Ja pasaules YMCA informēsies, ka kāda latviešu YMCAs nodaļa sākusi karu pret sporta veidu, ko pasaules YMCA vienmēr un visur sevišķi popularizējusi, pat DP apgādāšot ar boksa piederumiem, tad Lībekas YMCAs priekšnieks un viņa kollēgas dabūs atlūgties pret pašu gribu. Tāpēc būtu labi izdarīt to ātrāk, lai mums vispār nākotnē nav jārēķinās ar pasaules YMCAs ierobežojumiem. Lībekas YMCA droši vien domā, ka zēni var plūkties cik viniem patīk, bet nevar piedalīties boksa sacīkstēs, kur dalībnieki padoti medicīniskai pārbaudei, svaru sadalījumam, starptautiski atzītiem noteikumiem, disciplīnai, treneru un tiesnešu uzraudzībai. Lībiekiešu nostāja ir augstākā mērā neapdomīga izrīcība, par ko lai atbild paši šīs organizācijas vadītāji. Vismaz pasaules YMCAi viņiem arī noteikti vajadzēs atbildēt. Vienu tie tomēr sasnieguši: angļu joslas latviešu meistarsacīkstes boksā tagad izjauktas. Bet ar kādām tiesībām? Arn. Smits

A. Grauding startē kopā ar zviedru olimpiskajiem kandidātiem

Vēstule Latvijai no Stokholmas

Fagertā notika Zviedrijas olimpisko kandidātu pārbaudes sacīkstes 10.000 m skrējienā un kārtslēkšanā. Daudz izcilu zviedru vieglatlētu startēja arī pārējās sacensībās. 10.000 m distancē pusceļā vadību pārņēma Tiimanis, un vēl sākot pēdējo apli viņš pārējiem dalībniekiem bija priekšā 100 m. Tad Tiimaņa gaita apsīka un ar pārsteidzoši skaistu finišu uzvarēja Albertsons (30:34,2 min.), 2. Tiimanis (30:37,8), 3. pavisam jauns sportists Denolfs (30:50,0), 4. Nīstrēms (31:23,6). Kārtslēkšanā 1. v. ieguva Zviedrijas rekordists Lumbergs (4,10 m), 2. Eiropas meistars Lindbergs (4,00), 3. Zviedrijas meistars Gelors (4,00). Lundbergs velti mēģināja pārvarēt 4,22 m augstumu, lai sasniegtu jaunu Zviedrijas rekordu. Pierādījās, ka arī metalla kārts nav droša — tā saliecās.

Eksternās sacīkstēs 110 m barjerskrējienā uzvarēja Kristofersons (15.2 sek.). Piedalījās arī Latvijas rekordists Artūrs Grauding, ar 16,7 sek. rezultātu finālā izcīnot 5. vietu. Sportists ar rezultātu apmierināts, jo viņa skrējienā vēl bija pa pavasarīgai kļūdai.

Latviešu vieglatlēti šogad piedalījušies jau vairākās sacīkstēs Zviedrijas provinces pilsētās. Rekordists Grauding vairākkārt skrēja savā specialitātē — 110 m šķēršļotajā ceļā, bet 1. jūn. Salā iegāva 3. v. arī 400 m barjerskrējienā (65,4 sek.) un bez speciāla treniņa sasniedza jaunu personīgo rekordu kārtslēkšanā — 3.10 m. Krastiņš šogad lēcis ar kārti 2.90 m. Artūra Verrera labākais rezultāts tāllēkšanā ir 6,25 m.

Stokholmā, jūnijā. A. Miķelsons

„Es ceru, ka būs labi"

Tā par mūsu futbolistu izredzēm DP sporta svētkos domā emigrācijas futbola vad. A. Pukinskis. Neoficiāli latviešu vienības sastāvu viņš min apmēram šādu: Bebris, Laumanis, Līdums, Lidmanis, E. Pētersons, Jēgers, Konopasēvičs, Pērkons, Seibels, Grasis un Koneckis. Tikpat labi spēkā mums vēl ir arī Celmaugs, Krišjānovs, Sachnazārovs uc. Latviešu izlasei pirmā sacīkste ir ar poļiem. Tā notiks 26. jūn. pl. 18.30 Valkas nometnē. Sacīksti izdevīgi noraudzīties arī dziesmu svētku apmeklētājiem, kas brauks uz Fišbachu.

Latviešu airētāju panākumi sacensībās ar angļiem

Pinebergas US airētāji guva labus panākumus angļu rīkotajās sacīkstēs Alstera ezerā. Sieviešu četrinieks (Dumpiniece, Apine, Kalniņa Rozīte, stūrm. Gruzdiņš) uzvarēja 500 m distancē, bet sieviešu divnieks (Kalniņa un Rozīte) zaudēja savām pretiniecēm ar 3 laivu garumiem. Uzvarēja labi trenētās angļu dāmas. Vīegli 1. v. izcīnīja US vīriešu četrinieks (Vilciņš Gruzdiņš, Lamberts, Sukurs). Pēc sīvas cīņas Lamberts uzvarēja arī vieninieku sacensībā. Us deva 6 arētājus sastādītajam astoņniekam, kas zaudēja angļiem. J. D.

„TĀLSARUNA! — STEIDZAMI!"

Pagājušā numurā sākām iespiest žurnālista O. Berlinga un A. Liepas rakstu par 1940. g. 17. jūnija priekšvakaru. Tajā pašā laikā — 15. jūnija pievakarē, kad Rīgu jau bija atstājuši Latvijas valdības locekļi, domādamies uz dziesmu svētkiem Daugavpilī, Baltijas valstu žurnālisti Berlīnē no amerikāņu laikrakstu korespondentiem un vācu ārlietu ministrijas informācijas daļas vadītāja Dr. Kleinleina saņēma neoficiālu norādījumu par briesmām, kas draud Baltijas valstīm. Dr. Kleinleins pēc tuvākas informācijas norāda uz aģentūras UP Berlīnes biroja šefu Eksneru.

(1. turpinājums)

Dažas minūtes vēlāk latviešu žurnālists iegrima mīkstā krēslā pie United Press (ASV ziņu aģentūra) Berlīnes biroja šefa Frederika Kēbla Eksnera, kas pats šķita tikpat cienīgs, cik viņa kabineta iekārta. Piecus soļus no sava biroja līdz ASV vēstniecībai viņš ik dienas pārsoļoja neskaitāmas reizes. Gudriniekiem, kas apgalvoja, ka kopš amerikāņu lietveža Merfija pēkšņās aizbraukšanas ASV ārlietu ministrijas uzdevumus Berlīnē kārto Eksners, laikam bija daudz taisnības. Visiem bija zināms, cik lieliski ir viņa sakari ar vācu virspavēlniecību un ar valsts kanceleju. Pa spīti tam, viņš tomēr bija un palika tas pats labais, izpalīdzīgais kollēga un vismaz jaunākie Berlīnes ārzemju korespondentu vidū nekad negāja pie viņa velti, ja vajadzēja padomu vai palīdzību.

„Man ir kāda pavisam delikāta lieta," tagad iesāka Eksners, „kurai gan ne no vienas citas puses neesmu atradis apstiprinājuma. Vai esat jau sazvanījies ar Rīgu?"

„Jā. Bet tur nekā jauna nav."

„Esmu uzdevis birojam sazvanīt jūsu laikrakstus, bet pagaidām vēl neviens nav atbildējis. Pirms stundas pie manis bija kungi no vācu virspavēlniecības. Pēc tam pats biju pie viņiem. Lieta, šķiet, visai svarīga. Man ir iemesls pieņemt, ka baumas, ko pagājušā nedēļā palaida japāņi, nav bijušas nepamatotas. Baidos, ka Sarkanā armija ir ceļā uz Kauņu, Rīgu un Tallinu."

Muša sīkdama laidās pāri istabai un nolaidās uz latviešu žurnālista miklās pieres. Telpa piepeši šķita auksta. Ārā taurēja kāds auto, un kaut kur aizbrāzās ugunsdzēsēji. Dziļi zem nama pamatiem aizgrudzēja pazemes dzelzceļš no Potsdamas laukuma uz Fridricha ielu.

Latvietis taustījās pa kabatu pēc cigaretēm. Te vairs nebija ko piebilst. Te vairs nebija ko jautāt. Ja Eksners tā teica, tad droši vien, tā arī bija. Un tomēr tas likās pārdabiski, neticami, neiespējami, nereāli.

Garais, tievais elektriskā sienas pulksteņa rādītājs taustījās pa cīparnīcu. Bija dažas minūtes pēc pustrim. Bija 15. jūnijs 1940. gadā.

Te noskanēja tālruņa zvans. Pieteicās Rīga, laikraksta „Rīts" ārlietu nodaļa.

*

„Pie velna, jaunkundz!" Vispirms telefonā bija saucis ārlietu redaktors. „Vai ta nezināt, ka tālsarunas ar ziņu aģentūrām piesēdzamas stenografu aparātam un ne man?!"

Jaunkundze nebija to aizmirsusi, bet tur zvanot kāds kungs, kas katrā ziņā gribot runāt ar ārlietu nodaļas redaktoru, vai pat ar pašu šefu.

„Hallo!" skanēja telefonā. „Te United Press Berlīnes birojs. Ko jūs, kollēga, sakāt par Lietuvu?"

„Kā jūs teicāt? Par Lietuvu? Ko gan lai saku par Lietuvu? Jauka zeme. Labs kaimiņš," atsmēja latviešu redaktors, bet tomēr sarauca pieri. Cilvēki ari toreiz nemēdza pieteikt zibenssarunas no Berlīnes uz Rīgu, lai paprasītu nevajadzīgus un jocīgus jautājumus.

„Mēs taču runājam nopietni, kollēgas. Man tiešām noderētu jūsu kōmmentāri."

Vēl pāris divainu un neskaidru jautājumu un atbilžu, tad telefonā noskanēja skaidri un gaiši:

„Dieva dēļ! Vai tad jūs tur Rīgā patiešām vēl nezināt, ka Kremlis gatavojas iesniegt Lietuvai ultimātu un šonakt vai rīt no rīta visu zemi okupēs?!"

Tas bija tas brīdis, kad redaktors pēkšņi nobālēja, nobrauca sviedrus no pieres un tvēra pie apkakles.

„Hallo, hallo!" skanēja telefona klausulē. „Man vajadzīgi jūsu kommentāri. Galu galā tā lieta taču skar arī Latviju."

Latvietis samulsis raudzījās savā priekšā, tad saņēmās atbildei: „Saprotams, kollēga Piezvaniet pēc pusstundas vēlreiz. Lieta ir pārāk smaga un nopietna, lai uz vietas dotu jums kommentārus."

Aparāts noklikšķēja. Mirkli viņš vēl sēdēja un raudzījās galdā. Tad viņš devās uz durvīm.

*

Redakcijas sekretārs apstrādāja kādu manuskriptu tā, ka sarkanā tinte šķīda uz visām pusēm. To darīdams, viņš paklusi pie sevis sodījās. Ārlietnieks palika stāvot uzsliekšņa un mirkli vēroja otra darbu.

„Paklau," viņš tad aizsāka, un pats pabrīnījās, cik raupji skan viņa balss. „Es tavā vietā vairs nepūlētos. Var gadīties, ka mums vispār vairs nekādi manuskripti nebūs vajadzīgi:"

Tad viņš satvēra telefona klausuli un uzgrieza kādu numuru. Sekretārs raudzījās uz viņu, kā daždien raugās uz cilvēkiem, kas karstā laikā sāk nesakarīgi runāt.

„Te valsts prezidenta kanceleja, privātsekretārs Rudums."

Dažas sekundes vēlāk bija vēl divi cilvēki vairāk, kam piepeši likās, ka kļūst salts. Vismaz redakcijas sekretārs, kas tagad arī dzirdēja ko ziņojis United Press no Berlīnes nobālēja.

„Tas taču neiespējami! Nav taču itin nekāda iemesla! Mums nav tādu ziņu!" bija vienīgais, ko atbildēja Jānis Rudums. „Es tūlīt ziņošu prezidenta kungam."

Pagāja dažas minūtes. Abi žurnālisti sēdēja viens otram pretim, bet neviens neteica ne vārda. Pusgatavais manuskripts gulēja redakcijas sekretāra priekšā.

Tad telefonā ieskanējās paskarba skala balss: „Šeit runā valsts prezidents! Atkārtojiet vārdu pa vārdam, ko jums no Berlīnes ziņoja."

Prezidents noklausījās pēc iespējas pilnīgo ziņojumu nepārtraukdams, tad jautāja:

„Kas atrodas redakcijā?"

„Pašlaik esam tikai divi, prezidenta kungs. Man pretim sēž Rabāča kungs!"

„Jūsu pienākums ir rūpēties par to, lai, izņemot redakciju, neviens cilvēks priekšlaicīgi par šo lietu neuzzinātu!"

„Saprotu, prezidenta kungs, bet ko lai atbildu United Press? Viņi prasa kommentārus."

Mazs klusuma brīdis. „Pēc dažām minūtēm jums tos piezvanīs Rudums."

(Turpmāk beigas)

Copyright by Latvian Newspaper „Latvija", Günzburg, Germany.

SLUDINĀJUMI

Ar š. g. 15. jūniju gaitas uzsācis
Kanādas un Sav Valstu latviešu nacionālais laikraksts
BRĪVAIS LATVIETIS
iznāk 2 reizes mēnesī.
Redakcijas adrese: 9536 — 107 A Ave Edmonton, Alta, Canada.
Izdevējs un atb. red.: Konrads Dobelis
Galvenais redaktors: Aleksandrs Kundrats
Eiropas redakcijas vadītājs: Andrejs Eglītis, Post Box 15079, Stockholm, Sverige.
Abonementa maksa par pusgadu $ 3
par gadu $ 5
Paraugnumura cena 25 centi.
Tautieši, Kanādā un Savienotās Valstīs! Abonējiet savu laikrakstu!
Jauni līdzstrādnieki vēlami visās valstīs, kur dzīvo latvieši. (858)

FR. GRĪNBERGA GRĀMATNĪCĀ
pasūtināmas un dabūjamas sekojošas grāmatas:

Prof. Endzelīna Svešvārdu vārdnīca	RM. 20.—
Prof. Kārkliņa Metodisku rakstu krājums	RM. 30.—
Trimdas rakstnieki I	RM. 25.—
Etnogrāfisko rakstu krājums	RM. 18.—
Skatu albums Rīga	RM. 16.—
Skaistā Latvija, sk. alb. miniatūrizdev.	RM. 5.—
Savčenko Burkards Dzenis (kr. val.)	RM. 15.—
Rudzīša Spīdola nāves salā	RM. 5.—
Alfr. Dziļuma Celminieki	RM. 10.—
Viduma Anglu valodas pašmācība	RM. 30.—
Latviski — franciski — spāniska vārdnīca	RM. 9.—
Latviski—vāciska vārdnīca	RM. 15.—
Vāciski—latviska vārdnīca	RM. 10.—
Ceichnera Kanāda	RM. 5.—
K. Lesiņa Milestības zīmogs	RM. 9.—
Jaunsudrabiņa Neskaities saulē	RM. 10.—
Tvena Toma Soera piedzīvojumi	RM. 8.—
Pērļupes Priekšpilsētas noslēpums	RM. 15.—
Lansmaņa Pasmieks nāk	RM. 10.—
Grebzdes Sermūkšļu pagasta ļaudis	RM. 6.—
Dziļlejas Mans brālītis	RM. 5.—
Māci mūs, māmuliņ̄e	RM. 9.—
Ziemeļrieka Haijalijai, dzejas	RM. 3.—

Bez tam krājumā vēl daudz citu grāmatu, arī Collina angļu valodas pašmācības I un II daļa, Radiotechnika, Akuraterā Draugi un gadi, Bairona Manfreds, Virzas Dievi un zemnieki, Dziļuma Peini utt.
Iespējama pieteikšanās sekojošiem jaunizdevumiem: A. Švābes Darbs, Deglava Rīga, Raiņa Indulis un Ārija prof. Auškapa Dzīves jēga (rotēts), P. Dāles, V. Reiznieka raksti, Kezberes Dzērvju dziesma, Pērkona Divpadsmit mēneši, Maksis un Morics lun Grapmaņa Dzimtā zeme.
Grāmatas izsūta arī uz pēcmaksu. Pieprasījumus un naudas pārvedumus lūdzu adresēt: Fr. Grīnbergam: (13b) München 22, Herzog Rudolf-Str. 49. Grāmatu pārsūtīšanas izdevumu segšanai lūdzu pievienot RM. 2.—. Atkalpārdevējiem atlaide. (857)

Pērk mēnešraksta SAUKSME 1946. gada 20. un 21. 22. n-ru. Piedāvājumus lūdz adresēt: Sauksmes apgādam: (13b) Kempten, Königstr. 4. (837)

Latviešu Aprūpības Biedrības
DAUGAVAS VANAGI GRĀMATNĪCA,
(13a) Nürnberg 2, AC Valka piedāvā sekojošus izdevumus:

I LKPP grāmatas Karavīra bibliotēka III—IX:	ā
E. Zālīte Sūrais malks	II RM 4,—
A. Erss Stāsti	IV RM 4,—
I. Krasts Gājiens pāri upei	V RM 4,—
G. Bērziņš Četras noveles	VI RM 4,—
A. Erss Stāsti	VII RM 4,—
I. Grebzde Pūra zirgs	VIII RM 4,—
J. Ezeriņš Kādas blusas stāsts	IX RM 4,—
Kara dainas (J. Rudzīša sakārtojums)	RM 6,—
Jānīts nāca par gadskārtu (A. Brastiņa sak.)	RM 5,—
Kalpaks	RM 4,—
Augšminētās grāmatas ir Zelta Ābeles izdevumi Rīgā.	
R. G. Binding Upurgājiens	RM 6,—
Latviešu karavīru dziesmas	RM 5,—

Ieņēmumus par LKPP pilnā mērā izlietō invalidu un bāriņu aprūpei.

II Trimdas izdevumi:	
M. Tvens Toma Soera piedzīvojumi	RM 8,—
Ed. Alainis Klusās skaņas (dziesmas Dievam un Tēvzemei)	RM 1,50
Pie dzintara jūras (dziesmu krājums)	RM 6,50
Inž. E. Elguts Radio technika I	RM 29,—

Grāmatas izsūta uz pēcmaksu. Atkalpārdevējiem 10% atlaide. (846)

Līdztekus mēnešrakstam „Laiks" tagad ik mēnesi iznāk arī
„LAIKS-BĒRNIEM",
Šī jaunā mēnešraksta pirmais numurs iznācis. Saturā divi C. Kradokas bērnu stāsti — „Lāčītis dodas pasaulē" un „Lāčīša veikals" ar 95 ilustrācijām.
„Laiks-bērniem" iznāks ik mēnesi un atsevišķs numurs maksā RM 6.—. Lūdzam pieprasīt „Laiku-bērniem" pie mēnešraksta „Laiks" pārstāvjiem visās nometnēs. Kur tādu nebūtu, mēnešrakstu var pasūtināt tieši no apgāda, piesūtot RM 7.— (šai summā ieskaitīti arī pasta izdevumi).
APGĀDS „GRĀMATU DRAUGS"
(H. Rudzītis)
(14a) Esslingen/Neckar, Ritterstr. 12

Jūnija beigās iznāks prof. P. Šmita
TAUTAS ANEKDOTU IZLASE
Cena RM. 12.—
Sk. alb. „Latvija" un „Tautas tērpi" izpārdoti.
Ierobežotā skaitā vēl dabūjams sk. alb. „RĪGA" ar 100 attēliem, ģērb. un plānu 3 krāsās. Cena RM. 16.—.
Izd. Jānis Liepiņš,
(14a) Esslingen/Necka Plochingerstr. 17. (853)

A. Grapmaņa Latvija skatu izlase
DZIMTĀ ZEME
pārdošanā būs jūnija beigās. Grāmatu iespiež ierobežotā eks. skaitā uz grezna ilustr. papīra. Maksā RM. 25.— pieskaitot RM. 2,— pasta izd. atsev. pasūtinātājiem. Pasūtinājumus pieņem V. Bumbēra apgāds „Burtnieks": (14a) Esslingen,N., Nellingerstr. 8. (861)

Feliksa Cielēna grāmata
BALTIJAS STARPTAUTISKĀ PROBLĒMA,
iznāks tuvākās dienās. Cena RM. 5.—. Atkalpārdevējiem izsūtīs ar uzliktu pēcmaksu, bet atsev. pasūtinātājiem pēc RM. 6.— (ieskaitot pasta izd.) saņemšanas.
V. Bumbēra apgāds „Burtnieks":
(14a) Esslingen/N., Nellingerstr. 8 (860)

Ražošanas kooperatīvs
„LATVIEŠU AMATNIEKS",
(13a) Hersbruck, Amberger Str. 64, piedāvā: kokgriezumus, intersijas un piemiņas lietas, celojumu somas, saplākšņotas, pulētas radio kastes, saimniecības piederumus, rotaļlietas un pieņem pasūtījumus.
Izpilda atslēdznieku metināšanas un metallvirpošanas darbus.
Pērk. aukstīmi, smilšpapīru, liņu ellu un kokmateriālus. (854)

Visvalža Buka grāmatnīcas pareizā adrese ir: (20b) Beuern ü. Holzminden.
Grāmatnīca nekavējoties izpildīs tikai atjaunotos pasūtinājumus. Samaksu iepriekš lūdzu nepiesūtīt. (862)

Iegādājies vēl pirms naudas reformas latv. — franc. — spānisku vārdnīcu. Cena RM 9.— V. Dzenis: (14a) Stuttgart-Hohenheim, Wrangelstr. 2 (852)

Bijuša Rīgas Franču Liceja, audzinātāji un pirmo 14 izlaidumu audzēkņi!
Esslingenā dzīvojošie Franču Liceja absolventi rīko Esslingenā š. g. 3. jūlijā Franču Liceja audzinātāju un absolventu sanāksmi—saviesīgu vakaru.
Sanāksmes dalībniekiem, kam pašiem Esslingenā nav apmešanās iespēju, tās sagādās. Interesentus lūdzam nekavēties rakstīt, paziņojot ierašanos. G. Sīle: (14a) Esslingen/N., Plochingerstr. 9. (855)

PC IRO MEKLĒŠANAS APVIENĪBA
AROLSENĀ MEKLĒ
Arturu Čiksti, Vāliju Čiksti; Austru Čiksti; Rasmu Čiksti; Ilzi Čiksti; Jāni Čiksti — par visiem pēdējās ziņas no Eichsfeldas, Tīringenā; Voldemāru Dobeli, dz. 8. 12. 1911; Bruno Gaili, dz. 1923.; Ludvigu Gailišu, dz. 1875. g.; Olgu Gailišu, dz. 1883.; Aleksandru Gravu, dz. 1925; Helēnu Grozniju, dz. 13. 3. 1912; Eriku Gudrīti, dz. 10. 12. 1924., p. ziņ. no Stuthofas; Gabrielu Hercenbergu, 67 g.v.; Hariju Hercenbergu, 25 g.v.; Jozefu Hercenbergu, 28 g.v.; Lašu Hercenbergu, 31 g.v.; Saru Hercenbergu — par visiem ziņas no Liepājas; Liliju Jakšēvicu, dz. 1. 8. 1906, p.z. no Juteborgas; Moniku Jeromu, dz. 11. 12. 1920.

Ja kāds ko zinātu par Liliju Zenaiti, dz. 1925. g. 28. aug. Daugavpilī, pēd. dz. v. Vācijā Nuthagen, Post Rützow ü. Schievelbein-Pommern, bei Rich. Dobratz, lūdzu ziņot Amoliņam: (24) Lübeck, Waldersseestr. 47—8. (830)

Annu Vei dz. Rozenbergu no Rīgas, Gertrūdes ielas 28, meklē Nellija Šmite: (14a) Ludwigsburg bei Stuttgart, DP Camp Karlskaserne. (847)

Meklēju savu dēlu Aivaru Jāni Greisko, dzim. 1915. g. 16. janv. Rēzeknē, pēd. dz. v. Rīgā, pazudis 1941. g. 27. jūnijā, vācu karaspēkam okupējot Daugavpili, un dēlu Valentīnu Greisko, dzim. 1922. g. 10. dec. Zilupē, pēd. z. 1945. g. 5. janv. no Austrumprūsijas veselības rotas. Ziņas lūdz Helēna Greisko: (13b) Augsburg-Hochfeld, Firnhaberstr. 85. (856)

Izceļošanai uz Ameriku tuvākā nākotnē ar jachtu meklē līdzdalībniekus. Pieteikties rakstiski K. Zuijam: (24a) Hamburg-Bergedorf, Hellgrund Weg 23. (642)

LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civ
Affairs Division Authorisatio
Number UNDP 196. Publishe
Last Editor: Kārlis Rabāc
Post Camp Kleinkötz nea
Günzburg/D. Printer: „Schwä
Günzburg/D., Bgm
Verlagsk.-Pl. 7. Circulation: 400
Erscheint zwice weekly. Ed
Published
Journal office: Günzburg/Do
Dominikus-Zimmermann-Str.